

Iz sveta tišine

**Gluhi in naglušni dočakali
Pravilnik o tehničnih pripomočkih
in prilagoditvi vozila**

**Zavod Združenje tolmačev za slovenski
znakovni jezik — Klicni center za osebe z
okvaro sluha**

**Ponudniki tehničnih pripomočkov
pripravili ugodne komplete za gluhe
in naglušne**

Lista tehničnih pripomočkov

Obvestilo uredniškega odbora

Pred vami je oktobrska številka glasila Iz sveta tišine, v kateri boste našli veliko zanimivega in raznovrstnega branja. Tokratno tematsko številko posvečamo tehničnim pripomočkom, saj je bil končno sprejet težko pričakovani Pravilnik o tehničnih pripomočkih in prilagoditvi vozila. Poleg rednih rubrik pa v časopisu lahko preberete tudi druge zanimivosti, nasvete in strokovne članke. Objavljamo tudi drugi del članka Festival Salvia 2014 v Vacu, ki smo vam ga obljubili v prejšnji številki. Želimo vam prijetno branje. Glasilo Iz sveta tišine prispeva h kulturni istovetnosti in zgodovini gluhih, naglušnih, gluhoslepih ter oseb s polževim vsadkom, zato so vsi prispevki zelo pomembni.

Če bi želeli tudi sami napisati prispevek, ste pri srčno vabljeni, da ga pošljete po elektronski pošti ali na naslov Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, s pripisom 'za IST'.

Če se vam zdi naše glasilo zanimivo in ga želite prejemati, vas vabimo, da nam na naslov Zveze ali po elektronski pošti sporočite svoje ime, priimek ter naslov, da vas uvrstimo med njegove prejemnike.

Ne pozabite tudi na spletno glasilo IST, ki je dosegljivo na spletni strani www.zveza-gns.si.

Še vedno velja vabilo za dejavno sodelovanje pri ustvarjanju našega skupnega glasila Iz sveta tišine. Svoje prispevke s priloženimi fotografijami pošljite na e-naslov urednistvo.ist@zveza-gns.si.

Uredništvo

Izdajo in tisk glasila sofinancirata Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (FIHO) ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Stališča Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ne izražajo stališč FIHO.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT

Pošiljanje pisnega in slikovnega gradiva za glasilo IST

V uredništvo prihajajo različne vrste datotek in fotografij za objavo. Radi bi vas vnovič spomnili na že napisana navodila, kako in v kakšni obliki je treba pripraviti in poslati datoteke. Le ob upoštevanju navodil bomo lahko zagotovili kakovost našega tiskanega medija.

BESEDILNE DATOTEKE

Besedila naj bodo napisana v računalniškem programu Word. Besedila, poslana v programu PDF ali skenirana, bomo zavrnil, z izjemo vabil, diplom, dopisov, priznanj itd.

SLIKOVNE PRILOGE

Pri fotografiranju je za objavo dobre fotografije potrebno upoštevati naslednje nastavitve na posameznih napravah: če so digitalne fotografije narejene s fotoaparatom, izberite nastavitve kakovosti slike HQ (3072 x 2304) ali SHQ (3072 x 2304).

Nekateri profesionalni fotoaparati imajo za nastavitve kakovosti slike črko L (Large). Tovrstne fotografije so običajno v formatu jpg, kar ustreza zahtevam našega glasila. Če pošiljate skenirane predloge, resolucijo (kakovost slike) nastavite na 300 dpi, širina pa naj bo vsaj trinajst centimetrov. Tako skenirano predlogo shranite v formatu jpg. Če nimate kakovostnega optičnega čitalca, vam priporočamo, da nam v uredništvo pošljete izvirno predlogo. Fotografije, ki ste jih naložili s svetovnega spleta, naj imajo ločljivost vsaj 1200 x 900 točk, datoteka pa naj bo velika vsaj 440 KB. Fotografije ne smejo biti prilepljene v Wordov dokument! Ko boste besedilo v Wordu poslali po elektronski pošti, zraven pripnite še fotografije v formatu jpg. Če poslane fotografije in besedila ne bodo ustrezala navodilom, bomo članke prisiljeni zavrniti oziroma jih objaviti brez fotografij.

Uredništvo

Po dolgih letih čakanja in borbe oseb z okvaro sluha je bil 3. oktobra 2014 v Uradnem listu Republike Slovenije končno objavljen težko pričakovan Pravilnik o tehničnih pripomočkih in prilagoditvi vozila.

To je zgodovinski dogodek za invalide, predvsem pa za osebe z okvaro sluha, saj jim, razen slušnega aparata, ni bil priznan in sofinanciran noben tehnični pripomoček. Še vedno pa ob tem ostaja grenak priokus boja, ker je bilo za te težko pridobljene pravice potrebno skoraj desetletje dolgo pregovarjanje z državnimi uradniki, in sicer najprej za sprejem Zakona o izenačevanju možnosti invalidov (ZIMI), potem pa še dodatne tri leta in pol za sprejem in podpis pravilnika, ki ga zakon določa. Pa čeprav je v 43. členu omenjenega zakona zapisano, navajam: »Minister, pristojen za invalidsko varstvo, izda pravilnik iz drugega odstavka 17. člena tega zakona najpozneje v dvanajstih mesecih po uveljavitvi tega zakona.«!

V našem glasilu smo resda neprestano opozarjali in kritizirali vlado ter državne institucije in resda mnogi s Pravilnikom o tehničnih pripomočkih in prilagoditvi vozila niso povsem zadovoljni, a moramo priznati, da so državne službe v dani situaciji gospodarske krize in pomanjkanja sredstev le dale svoj maksimum in pokazale, da jim za invalide ni vseeno.

Ob tej priložnosti bi se želel zahvaliti vsem, ki so pripomogli k temu, da je pravilnik ugledal luč Uradnega lista. Predvsem gre velika zahvala ministrici dr. Anji Kopač Mrak, ki ga je podpisala, kar njenim

predhodnikom, in to kljub veliko boljšemu gospodarskemu stanju države, ni uspelo. Zahvaljujemo se še generalni direktorici direktorata za invalide Dragici Bac, ki je s svojo ekipo uspela oživiti in spraviti pravilnik v veljavo.

Veliko je še odprtih vprašanj, veliko je še ovir za osebe z okvaro sluha, veliko je še zidov in zaprtih vrat. Verjamemo, da bomo dobili odgovore, podri zidove, premostili ovire in odprli vrata za boljše in kvalitetnejše življenje vseh invalidov. Verjamemo, da bo naša država v resnici postala socialna država za vse svoje državljane. Čeprav je bila do sedaj velikokrat socialna le na papirju, z besedam in obljubami, upamo, da ta pravilnik ne bo njen izgovor pri reševanju preostalih problemov.

Upamo, da gluhim in naglušnim ne bo treba ponovno čakati 14 let in institucijam dokazovati, zakaj določeno pravico potrebujejo in kako je njihova kvaliteta življenja okrnjena, ker nimajo vseh potrebnih prilagoditev.

Velikokrat se od invalidov pričakuje, da se bodo kar čez noč prilagodili nastali situaciji ali oviri, a problem ni v njih, pač pa v tem, da okolje ni prilagojeno in da se ljudje, ki smo zdravi, žal premalokrat zavedamo potreb invalidov in jih tudi ne moremo videti. Ja pa naša naloga, da prilagodimo okolje in da se prilagodimo mi, s tem pa bodo invalidi lahko živeli enakovredno med nami.

Adem Jahjefendić

Tehnični pripomočki

S sekretarjeve mize

»Svojim idealom se ne želim odpovedovati, saj kljub vsemu verjamem, da so ljudje dobri po srcu.«

Ana Frank, 1929–1945

Kljub številnim negativnim dejavnostim v družbi je treba najti moč in voljo, da nadaljujemo s tem, za kar verjamemo, da je splošno dobro. In s tem poslanstvom Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije tudi nadaljuje.

Evropsko prvenstvo gluhih v odbojki na mivki

Za nami sta daljše obdobje priprav in končna udeležba dveh ekip na 3. evropskem prvenstvu gluhih v odbojki na mivki. Prvič so se v tej športni disciplini pomerile tudi slovenske igralkice, in sicer Simona Drev in Maja Kuzma ter Valerija Škof in Nina Orešnik. Prvo tekmovalje na tako visoki ravni je zahtevalo svoj davek, vendar verjamemo, da bo takšna izkušnja velika učna lekcija za naprej. Prva ekipa je osvojila 13. mesto in druga ekipa 15. mesto.

Reprezentantke v odbojki na mivki

Pravilnik o tehničnih pripomočkih in prilagoditvi vozila je objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije

Po mnogih letih pogajanj in dogovarjanj je ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Mrak Kopač podpisala pravilnik,

Videotelefonija

ki začne veljati s 13. oktobrom 2014. Gre za veliko pridobitev pravic gluhih, naglušnih in gluhoslepih, za kar se je Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije borila dolgo časa. Učinki te pravice bodo cenjeni čez mnogo let.

Predstavitev Pravilnika o tehničnih pripomočkih in prilagoditvi vozila

V prostorih Društva gluhih in naglušnih Ljubljana smo gostili direktorico Direktorata za invalide, vojne veterane in žrtve vojnega nasilja Dragico Bac in

Dragica Bac in Cveto Uršič

mag. Cveta Uršiča, ki sta nabito polni dvorani, ta je sprejela več kot sto udeležencev, razložila postopke, kako do uveljavitve tehničnega pripomočka. Vse informacije o tem, kako do pripomočka, in vsi uradni dokumenti so z navodili v videoobliki objavljeni tudi na spletni strani Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije.

Tehnični pripomočki na spletni strani Zveze

Pravilnik o spremembah Pravilnika o zdravstvenih pogojih voznikov motornih vozil

V uradnem listu Republike Slovenije je objavljena sprememba pravilnika, ki pod SLUH 1. točke navede: »Za voznike prve skupine gluhoti oziroma okvara sluha ni razlog za omejitev veljavnosti vozniškega dovoljenja.« S to spremembo ni več nobenih zakonskih omejitev za voznike z okvaro sluha. Pristojno ministrstvo je začelo nov krog dogovora z nami, da bi se ta omejitev odstranila tudi iz vseh ostalih kategorij. Resnično verjamemo, da bo Slovenija sledila vzoru nekaterih evropskih držav pri odpravljanju teh ovir.

Zaživel je Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami

Z izrednim veseljem sta Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije in Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik organizirala skupni sestanek tolmačev, predstavnikov ministrstva za šolstvo, predstavnikov osnovnih šol in staršev, ki imajo gluhe otroke v osnovnih šolah. V šolskem letu 2014/2015 se bo v okviru danih sistemskih možnosti prvič izvajalo tolmačenje v slovenski znakovni jezik gluhim otrokom na treh osnovnih šolah, kar je rezultat medsebojnega sodelovanja in posluha predstavnikov osnovnih šol in Ministrstva za izobraževanja, znanost in šport. Direktorica združenja tolmačev Jasna Bauman in Predsednik Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Mladen Veršič sta izrazila veliko zadovoljstvo, da se omenjena pravica uvaja za gluhe učence v rednih osnovnih šolah. Zagotovo gre za prvi temeljni kamen, ki bo odprl številna vrata vsem ostalim gluhim učencem. Sistemska rešitev tudi odpira vrata številnim učencem s slušnim aparatom, saj imajo zakonsko podlago za FM-sistem in druge prilagoditve.

Ko zagori, pomoč potrebujemo vsi

Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje je v sodelovanju z Zvezo društev gluhih in naglušnih

Slovenije in drugimi invalidskimi organizacijami pripravila publikacijo, s katero želi opozoriti, da so ob požaru še posebej ogrožene gluhe in naglušne osebe. Ob mesecu požarne varnosti so v sodelovanju z Gasilsko zvezo Slovenije organizirali številne aktivnosti, na katerih so opozarjali na varnost invalidov ob požaru. Veseli nas dobro sodelovanje z Upravo Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Ta je v svoji publikaciji tudi prepoznala vlogo Klicnega centra za osebe z okvaro sluha, ki ga izvaja Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik. Nadaljnje aktivnosti vodijo k temu, da se temu našemu klicnemu centru dodajo nove naloge, ter k tesnejšemu povezovanju s klici v sili na 112. Predstavniki Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije smo redno prisotni na teh aktivnostih po Sloveniji, kot tudi na novinarskih in tematskih konferencah.

Ko zagori, pomoč potrebujemo vsi, vir: MO - UZR

Ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter varuhinja človekovih pravic organizirali sprejem

Ministrica in varuhinja sta ob svetovnem dnevu starejših in v okviru Festivala za tretje življenjsko obdobje pripravili sprejem in pogovor za predstavnike organizacij in združenj ter nevladnih organizacij. Predsednik in podpredsednica Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije sta aktivno sodelovala pri pogovorih in skupaj smo predstavili problematiko starejših gluhih in naglušnih ter oseb, ki s starostjo izgubljajo sluh. Zagotovo se je pokazalo, da je gluhoti ena najtežjih oblik invalidnosti, saj tudi v starejši dobi življenja pušča usodne socialne posledice.

Z leve Davor Dominkuš, Vlasta Nussdorfer in dr. Anja Kopač Mrak

Znakovni jezik na največji prireditvi za družine v Sloveniji

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je sodelovala pri največji prireditvi za družine, in sicer na Otroškem bazarju. Imeli smo poseben razstavnji prostor ter predstavljali znakovni jezik. Učbeniki, pravlјice, knjižna kazala, slovar slovenskega znakovnega jezika in vse ostalo, kar delamo za razvoj slovenskega znakovnega jezika, je sprožilo ogromen odziv. Vsi materiali so pošli, kar nam daje upanje, da se zanimanje za znakovni jezik v Sloveniji počasi in vztrajno širi.

Na Otroškem bazarju

Identifikacijske kartice za osebe s posebnimi potrebami

Predsednik Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije se je s predstavniki lokalnih društev gluhih in naglušnih ter ostalih invalidov udeležil mobilne razstave »Ljubljanski potniški promet za vse«, kjer so predstavili trajni ukrep identifikacijskih kartic za osebe s posebnimi potrebami.

Kongres Evropske športne zveze gluhih

Predsednik in sekretar Športne zveze gluhih in naglušnih Slovenije sta se udeležila kongresa Evropske športne zveze gluhih, ki je bil obenem tudi volilni. Kongresa se je udeležilo 62 delegatov iz

33 držav Evrope. Poleg tekočih poslov kongresa so med drugim opravili izbor gostiteljev evropskih prvenstev gluhih v različnih športnih disciplinah. Slovenija je uspešno prestala kandidaturo in bo leta 2016 gostila evropsko prvenstvo gluhih v tenisu, ki bo v Portorožu.

Marino Kegl zmagal v Hlohovcu na Slovaškem

Na mednarodnem turnirju v tenisu je sodeloval tudi najboljši slovenski tenisač. Marino je odlično igral in zabeležil svojo 28. mednarodno turnirsko zmago v kategoriji gluhih in naglušnih tenisačev. Iskreno mu čestitamo in predvsem želimo, da se mu uresniči življenjska želja, in sicer prva ATP točka.

Marino Kegl

Plan Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji 2015

Upravni odbor Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije je potrdil plan Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji za leto 2015. Na podlagi razpisa smo v roku oddali naš skupni plan za leto 2015. Zagotovo upamo, da bomo čim boljše ocenjeni, da

bomo prejeli ustrezna sredstva in da v vsesplošnem varčevanju ohranimo vsaj tista sredstva, ki so za delovanje naših organizacij življenjsko pomembna. Brez teh bi bilo nemogoče izvajati številne storitve in programe na državni in lokalni ravni.

Upravni odbor Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije

V jesenskem času smo na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije sklicali dve seji upravnega odbora, kjer so pregledali vse tekoče posle ter sprejeli številne sklepe. Aktivnosti so se navezovale predvsem na plan Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji ter druge tekoče zadeve.

Upravni odbor Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije

Tudi Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije je v jesenskem času sklical dve seji upravnega odbora, predvsem zaradi aktualnih zadev okoli Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji in predvsem v zvezi s sistemskimi spremembami v državi na področju financiranja invalidskih organizacij. Zaznavamo vse več neupravičenih negativnih komentarjev na delo Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji, kar meče slabo luč tudi na vse invalidske in humanitarne organizacije, ki se financiramo iz tega vira.

Ignoranca = tema = ovira

Z zavodom za razvoj prostorske inovativnosti smo aktivno sodelovali pri razstavi, okrogli mizi in vseh številnih aktivnostih glede premagovanja nevednosti in osveščanja javnosti o pomenu kakovostnega oblikovanja in dostopnosti prostora za vse. Sodelovali smo tako z nekaterimi drugimi invalidskimi organizacijami kot tudi s Svetom za odpravljanje arhitekturnih in komunikacijskih ovir Mestne občine Ljubljana ter organizacijo Odprte hiše Slovenije.

Dostopnost RTV Slovenije in lokalnih televizij gluhih in naglušnim

RTV Slovenija je poleg najbolj aktualnih informativnih oddaj, ki jih naša Zveza prireja za gluhe in naglušne, dodatno omogočila priredbo oddaje Tednik. S tem se širi ponudba informativnih oddaj tudi gluhih in naglušnim. Poleg tega smo pridobili tri nove lokalne TV-postaje (območje Krško,

Koper, Dravograd), ki bodo objavljale vsebine Spletne TV in programe Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije.

Ob mednarodnem dnevu gluhih poročali o gluhih in naglušnih na Prvem programu RTV Slovenije, radiu Štajerski val in lokalni televiziji ETV

Adem Jahjefendić in Matjaž Juhart sta nastopila v pogovornih oddajah na nacionalni in lokalni televiziji ter radio postaji, kjer sta predstavila problematiko gluhot in naglušnosti. Medijska prepoznavnost je bila ob mednarodnem dnevu gluhih zelo velika, saj smo vsem medijem na nacionalni ravni poslali izjavo z vsemi spremljajočimi aktivnostmi na državni in lokalni ravni v organizaciji društev gluhih in naglušnih po Sloveniji.

Predstavnike Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije je sprejela Državna volilna komisija

Predstavniki Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije smo obiskali Državno volilno komisijo in opozorili na dostopnost gluhih in naglušnih ob volitvah na najvišji ravni. Izmenjali smo si informacije in se dogovorili o skupnem sodelovanju, s katerim želimo v postopkih državnih volitev vsem gluhim in naglušnim omogočiti sprotno informiranje.

Predstavnike Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije je sprejela varuhinja človekovih pravic

Predstavniki Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije smo se sestali z varuhinjo človekovih pravic ter njenimi najožjimi sodelavci. Poleg predsednika Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije so se sestanka udeležili še podpredsednica in sekretar Zveze ter predsednik Društva gluhih in naglušnih Auris Kranj. Poleg težav glede dostopa do informacij in komunikacije gluhih in naglušnih oseb smo odprli teme, kot so zaposlovanje, izobraževanje in telesna okvara oziroma invalidnina. Potrdili smo dobro dosedanje medsebojno sodelovanje in se dogovorili o nadaljnjem skupnem delu.

V pričakovanju na sklep Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji, ki bo konec leta, največ energije usmerjamo v realizacijo zadanih načrtov tekočega leta in organizacijo aktivnosti, povezanih z dnevom slovenskega znakovnega jezika, ki bo 14 novembra.

Matjaž Juhart

ZVEZA DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE
DEAF AND HARD OF HEARING CLUBS ASSOCIATION OF SLOVENIA

VABILO NA POSVET V DRŽAVNI SVET

Vabimo vas, da se nam pridružite na posvetu »Vsak gluhi otrok ima pravico do kakovostne izobrazbe v znakovnem jeziku«, ki bo v petek, 14. novembra 2014, s pričetkom ob 10. uri v dvorani državnega sveta (Šubičeva 4, Ljubljana).

Vlada Republike Slovenije je na predlog Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter pobudo Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije razglasila, da se 14. november v Republiki Sloveniji obeležuje kot dan slovenskega znakovnega jezika. Gre za eno od zgodovinskih prelomnic v prepoznavnosti in priznavanju slovenskega znakovnega jezika kot uradnega jezika v Sloveniji.

PROGRAM:

- 9.30—9.50** Prihod udeležencev
- 10.00—10.15** Pozdravni nagovori
Mitja Bervar, predsednik Državnega sveta Republike Slovenije
Vlasta Nussdorfer, varuhinja človekovih pravic Republike Slovenije
Mladen Veršič, predsednik Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije
Colin Allen, predsednik Svetovne zveze gluhih
- 10.15—10.30** Matjaž Juhart, sekretar Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije: »Moje roke so moj jezik«
- 10.30—10.45** Dr. Ádám Kósa, poslanec Evropskega parlamenta: »Znakovni jezik«
- 10.45—10.55** Marjetka Kulovec, Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana: »Pomen znakovnega jezika v izobraževanju gluhih«
- 10.55—11.05** Dr. Damjana Kogovšek, Pedagoška fakulteta v Ljubljani: »Pomen znakovnega jezika pri oblikovanju identitete gluhe osebe«
- 11.05—11.15** Jasna Bauman, direktorica Zavoda Združenja tolmačev za slovenski znakovni jezik: »Znakovni jezik – včeraj, danes, jutri«
- 11.15—11.25** Boris Černilec, direktor Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana: »Gluhi v Zavodu«
- 11.25—12.00** Odmor
- 12.00—12.10** Dragica Bac, generalna direktorica Direktorata za invalide, veterane in žrtve vojnega nasilja na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti: »Oris stanja«
- 12.10—12.20** Dr. Simona Bergoč, vodja službe za slovenski jezik na Ministrstvu za kulturo: »Uveljavljanje in razvoj slovenskega znakovnega jezika v Resoluciji o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014—2018«
- 12.20—12.30** Mag. Gregor Mohorčič, v. d. generalnega direktorja Direktorata za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport: »Tolmač v šolskem sistemu«
- 12.30—13.00** Razprava in zaključki

Svojo udeležbo prosim potrdite s prijavnico po elektronski pošti (info@zveza-gns.si) ali faksu (01 500 15 22) najkasneje do 7. 11. 2014.

Vljudno vabljeni!

Predsednik Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije
Mladen Veršič

Pravilnik o tehničnih pripomočkih in prilagoditvi vozila

S 13. 10. 2014 je začel veljati pravilnik, ki invalidom prvič v zgodovini daje pravico do brezplačnih ali pa skoraj brezplačnih tehničnih pripomočkov in prilagoditev vozil. Gre za zelo pomembno in težko pričakovano pravico za osebe z okvaro sluha in druge invalide. Na ta način jim bo olajšan, gluhih pa šele prvič omogočen dostop do pripomočkov, ki jih potrebujejo v vsakdanjem življenju.

Storjen je velik korak k izenačevanju možnosti invalidov, kar pa je ključni cilj Zakona o izenačevanju možnosti invalidov (ZIMI). Namen zakona je preprečevati in odpravljati diskriminacijo invalidov, temelječo na invalidnosti, in je življenjskega pomena za tiste, ki potrebujejo več podpore za samostojno življenje.

Kot enega izmed ukrepov za izenačevanje možnosti invalidov zakon predpisuje sofinanciranje tehničnih pripomočkov za invalide s senzornimi okvarami (gluhi, naglušni, slepi, slabovidni in gluhoslepi). Drugi ukrep, predpisan z zakonom, pa je sofinanciranje prilagoditve vozila gibalno oviranim invalidom, ki sicer vozijo sami. Prav tako pa te pravice do prilagoditve vozila lahko koristijo tudi invalidi, ki sami ne vozijo, pač pa so sopotniki.

Ob tem je treba poudariti, da pri tehničnih pripomočkih in prilagoditvah ne gre za podvajanje s pripomočki, ki jih invalidi lahko uveljavljajo pri zdravstveni zavarovalnici, na primer proteze udov ali invalidski voziček, bela palica za slepe ali slušni aparat za naglušne (gluhi niso upravičeni do nobenega pripomočka iz tega naslova).

Gre torej za tehnične pripomočke, ki so namenjeni večji socialni vključenosti, gre za pripomočke, ki jih invalidi potrebujejo pri vsakdanjem vključevanju v družbo oziroma pri premostitvi komunikacijskih ovir za omogočanje varnega in samostojnega življenja.

Ministrstvo bo tehnične pripomočke in prilagoditev vozila financiralo v višini 85 %, socialno omejenim (prejemniki denarne socialne pomoči) in tistim s statusom invalida po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb pa jih bo financiralo v celoti. Posameznik bo lahko pripomoček ali prilagoditev avtomobila kupil oziroma

ma naročil pri kateremkoli dobavitelju v Sloveniji. Uveljavljati oziroma pridobil bo lahko več pripomočkov, ne le enega.

Tehnični pripomočki, ki so v pravilniku

Gre za tehnične pripomočke, kot so elektronska varuška, svetlobni hišni zvonec z alarmom, videofon, indukcijska zanka, vibracijska zapestna ročna ura, govoreča zapestna ura, telefonski aparat z ojačevalnikom, govoreči kalkulator, govoreči diktafon, govoreča osebna tehtnica, različni programski vmesniki za računalnike, tablični in prenosni računalniki.

Upravičenci do tehničnih pripomočkov so slepi, slabovidni, gluhi, naglušni in gluhoslepi.

Dodatna pogoja za uveljavljanje pravice do tehničnih pripomočkov:

- državljani Republike Slovenije s stalnim bivališčem v Republiki Sloveniji ali tujci s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji,
- oseba je sposobna tehnični pripomoček samostojno uporabljati in izpolnjuje posebne pogoje, ki so za posamezni tehnični pripomoček določeni v listi tehničnih pripomočkov.

Kako do tehničnega pripomočka in kdaj lahko zaprosite za novega?

Oseba, ki potrebuje tehnični pripomoček, bo šla na upravno enoto in vložila vlogo. Upravna enota bo na podlagi vloge izdala odločbo in vrednotnico. Vrednotnico bo oseba predložila kateremkoli dobavitelju tehničnih pripomočkov v Sloveniji in le-ta bo veljala kot plačilno sredstvo, saj bo ministrstvo do vrednosti, navedene na vrednotnici, sofinanciralo (plačalo) pripomoček. Upravičenec do tehničnega pripomočka mora dobavitelju izročiti to vrednotnico za sofinanciranje odobrenega in prejetega tehničnega pripomočka. Unovčiti jo mora najkasneje v roku 1 leta od izdaje.

Upravičenci bodo lahko zbirali tehnične pripomočke z liste – seznama, ki je del pravilnika, posameznik pa bo upravičen do več pripomočkov; toliko, kot jih potrebuje. Na seznamu je trideset pripomočkov. Pri vsakem pripomočku je tudi navedeno, kolikšna je njegova »življenjska doba«. V primeru, da upravičenec do tehničnega pripomočka

želi dražjo različico le-tega, mora razliko doplačati sam, če pa je njegova cena nižja, se tehnični pripomoček lahko sofinancira največ v odstotku, določenem z vrednotnico, glede na dejansko ceno.

Predsednik Zveze društev gluhih in naglušnih Mladen Veršič se je na novinarski konferenci v tiskovnem središču vlade ministrici in njenim sodelavcem zahvalil za sprejem pravilnika. Izrazil je upanje, da bo tudi standard v Sloveniji višji in da si bodo gluhi in naglušni lahko privoščili še dodatne tehnične pripomočke, tako kot si jih lahko v nekaterih drugih evropskih državah.

Adem Jahjefendić, vir: <http://www.mddsz.gov.si>

Edini način komunikacije gluhih

Lista tehničnih pripomočkov				
Šifra	Naziv tehničnega pripomočka	Doba trajanja	Pogoji za pridobitev	Vrednost z DDV do zneska
TP-0001	Elektronska varuška	5 let	Nad 80-odstotna okvara sluha po Fowlerju, izjava o predvidenem datumu rojstva otroka, ki jo vlagatelj lahko vloži največ 30 dni pred predvidenim rojstvom oziroma 60 dni po rojstvu otroka.	115,00 EUR
TP-0002	Svetlobni hišni zvonec z alarmom	10 let	Nad 80-odstotna okvara sluha po Fowlerju; hkratna kombinirana izguba sluha in vida, in sicer najmanj 50-odstotna izguba sluha po Fowlerju in 1., 2., 3., 4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnosti.	115,00 EUR
TP-0003	Videofon	10 let	Nad 95-odstotna okvara sluha po Fowlerju	140,00 EUR
TP-0004	FM-sistem	6 let	Nad 80-odstotna okvara sluha po Fowlerju, končano osnovnošolsko izobraževanje in pravica do uporabe slušnega aparata. Upravičenec lahko na podlagi izvedenskega mnenja dobi TP-0004 ali TP- 0005.	660,00 EUR
TP-0005	FM-sistem, prilagojen za osebe s polževim vsadkom	6 let	Potrdilo o polževem vsadku, končano osnovnošolsko izobraževanje	1.350,00 EUR
TP-0006	Indukcijska zanka za TV	10 let	Nad 80-odstotna okvara sluha po Fowlerju in pravica do uporabe slušnega aparata ali potrdilo o polževem vsadku.	150,00 EUR
TP-0007	Zapestna ročna ura – vibracijska	10 let	Nad 90-odstotna okvara sluha po Fowlerju, starost najmanj sedem let.	90,00 EUR
TP-0008	Telefonski aparat z ojačevalnikom	10 let	Nad 80-odstotna okvara sluha po Fowlerju in pravica do uporabe slušnega aparata.	70,00 EUR
TP-0009	Svetlobni/zvočni indikator –budilka	10 let	Nad 80-odstotna okvara sluha po Fowlerju; hkratna kombinirana izguba sluha in vida, in sicer najmanj 50-odstotna izguba sluha po Fowlerju in 1., 2., 3., 4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnost; starost najmanj sedem let. Upravičenec lahko izbira med TP-0009 ali TP-0010.	105,00 EUR
TP-0010	Vibracijska ura budilka	10 let	Nad 80-odstotna okvara sluha po Fowlerju; hkratna kombinirana izguba sluha in vida, in sicer najmanj 50-odstotna izguba sluha po Fowlerju in 1., 2., 3., 4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnost; starost najmanj sedem let. Upravičenec lahko izbira med TP-0009 ali TP-0010.	50,00 EUR
TP-0011	Baterije za polžev vsadek	1 leto	Potrdilo o polževem vsadku	450,00 EUR
TP-0012	Govoreča zapestna ura z vibratorjem	10 let	Hkratna kombinirana izguba sluha in vida, in sicer najmanj 50-odstotna izguba sluha po Fowlerju in 1., 2., 3., 4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnosti.	75,00 EUR
TP-0013	Prenosna tipkovnica za gluhoslepe osebe	10 let	Hkratna kombinirana izguba sluha in vida in najmanj 50-odstotna izguba sluha po Fowlerju in 1., 2., 3., 4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnosti; starost najmanj sedem let.	120,00 EUR
TP-0014	Magnetna tabla z izbočenimi črkami	10 let	Hkratna kombinirana izguba sluha in vida, in sicer najmanj 50-odstotna izguba sluha po Fowlerju in 1., 2., 3., 4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnosti.	60,00 EUR
TP-0015	Govoreči kalkulator	10 let	4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnosti, učenec od desetega leta starosti oziroma status dijaka ali študenta.	450,00 EUR

TP-0016	Indikator svetlobe	5 let	3., 4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnosti; hkratna kombinirana izguba sluha in vida, in sicer najmanj 50-odstotna izguba sluha po Fowlerju in 1., 2., 3., 4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnosti; starost najmanj sedem let.	40,00 EUR
TP-0017	Prenosna elektronska lupa	7 let	3. ali 4. kategorija slepote in slabovidnosti; hkratna kombinirana izguba sluha in vida, in sicer najmanj 50-odstotna izguba sluha po Fowlerju in 1., 2., 3., 4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnosti.	450,00 EUR
TP-0018	Sinteza slovenskega govora	2 leti	3., 4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnosti, starost najmanj sedem let	100,00 EUR
TP-0019	Ura za slepe osebe	10 let	4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnosti, starost najmanj šest let	100,00 EUR
TP-0020	Ura za slabovidne osebe	10 let	2. ali 3. kategorija slepote in slabovidnosti, starost najmanj šest let	50,00 EUR
TP-0021	Govoreči diktafon	5 let	4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnosti, starost najmanj šest let	150,00 EUR
TP-0022	Govoreča osebna tehcnica	10 let	4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnosti	100,00 EUR
TP-0023	Govoreča kuhinjska tehcnica	10 let	4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnosti	100,00 EUR
TP-0024	Programski vmesnik za uporabo osebnega računalnika za slepe osebe	10 let	4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnosti; hkratna kombinirana izguba sluha in vida, in sicer najmanj 50-odstotna izguba sluha po Fowlerju in 1., 2., 3., 4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnosti; potrdilo o usposobljenosti za uporabo pripomočka (za slepe in slabovidne osebe potrdilo Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije; za gluhoslepe osebe pa potrdilo Društva gluhoslepih Slovenije DLAN).	950,00 EUR
TP-0025	Programski vmesnik za uporabo osebnega računalnika za slepe osebe	Nadgradnja na 3 leta	Osnovni program TP-0024	250,00 EUR
TP-0026	Programski vmesnik za osebni računalnik za povečavo in branje	10 let	3. ali 4. kategorija slepote in slabovidnosti, hkratna kombinirana izguba sluha in vida, in sicer najmanj 80-odstotna izguba sluha po Fowlerju in 1., 2., 3., 4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnosti; potrdilo o usposobljenosti za uporabo pripomočka (za slepe in slabovidne osebe potrdilo Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije; za gluhoslepe osebe pa potrdilo Društva gluhoslepih Slovenije DLAN) Upravičenec s 4. kategorijo slepote ali gluhoslepa oseba lahko izbere TP-0024 ali TP-0026.	550,00 EUR
TP-0027	Programski vmesnik za osebni računalnik za povečavo in branje	Nadgradnja na 3 leta	Osnovni program TP-0026	250,00 EUR
TP-0028	Mobilni telefon	5 let	Nad 95-odstotna okvara sluha po Fowlerju; 3., 4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnosti; hkratna kombinirana izguba sluha in vida, in sicer najmanj 50-odstotna izguba sluha po Fowlerju in 1., 2., 3., 4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnosti, starost najmanj sedem let; potrdilo o usposobljenosti za uporabo pripomočka (pri okvari sluha izkaznica o priznani pravici do uporabe slovenskega znakovnega jezika; za slepe in slabovidne osebe potrdilo Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije; za gluhoslepe osebe pa potrdilo Društva gluhoslepih Slovenije DLAN). Upravičenec lahko izbira med TP-0028 ali TP-0029 ali TP-0030.	320,00 EUR
TP-0029	Tablični računalnik	5 let	Nad 95-odstotna okvara sluha po Fowlerju; 3., 4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnosti; hkratna kombinirana izguba sluha in vida, in sicer najmanj 50-odstotna izguba sluha po Fowlerju in 1., 2., 3., 4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnosti, starost najmanj sedem let, potrdilo o usposobljenosti za uporabo pripomočka (pri okvari sluha izkaznica o priznani pravici do uporabe slovenskega znakovnega jezika; za slepe in slabovidne osebe potrdilo Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije; za gluhoslepe osebe pa potrdilo Društva gluhoslepih Slovenije DLAN). Upravičenec lahko izbira med TP-0028 ali TP-0029 ali TP-0030.	320,00 EUR
TP-0030	Prenosni osebni računalnik	5 let	Nad 95-odstotna okvara sluha po Fowlerju; 3., 4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnosti; hkratna kombinirana izguba sluha in vida, in sicer najmanj 50-odstotna izguba sluha po Fowlerju in 1., 2., 3., 4. ali 5. kategorija slepote in slabovidnosti; starost najmanj sedem let, potrdilo o usposobljenosti za uporabo pripomočka (pri okvari sluha izkaznica o priznani pravici do uporabe slovenskega znakovnega jezika; za slepe in slabovidne osebe potrdilo Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije; za gluhoslepe osebe pa potrdilo Društva gluhoslepih Slovenije DLAN). Upravičenec lahko izbira med TP-0028 ali TP-0029 ali TP-0030.	320,00 EUR

RAZPIS POČITNIŠKIH KAPACITET ZA OHRANJEVANJE ZDRAVJA IN REHABILITACIJO OSEB Z OKVARO SLUHA – BOŽIČNO-NOVOLETNI PRAZNIKI IN ZIMSKE POČITNICE

Sredi oktobra je bil v vsa društva poslan razpis za uporabo počitniških kapacitet za ohranjevanje zdravja in rehabilitacijo oseb z okvaro sluha med božično-novoletnimi prazniki in zimskimi počitnicami. Društva bodo prijave zbirala do 28. novembra 2014 in jih posredovala na Zvezo.

**Božično-novoletni prazniki
(Kranjska Gora, Moravske
Toplice in Piran):**

- 1.** od 24. decembra 2014
do 30. decembra 2014
- 2.** od 30. decembra 2014
do 4. januarja 2015

Zimske počitnice (Kranjska Gora in Moravske Toplice):

I. del zimskih počitnic:

Zimske počitnice za območje jugovzhodne Slovenije (razen občin Ribnica, Sodražica, Loški Potok, Kočevje, Osilnica in Kostel) in koroške, podravske, pomurske, savinjske ter spodnje posavske regije:

- 1.** od 14. februarja 2015 do 18. februarja 2015
- 2.** od 18. februarja 2015 do 22. februarja 2015

II. del zimskih počitnic:

Zimske počitnice za območje gorenjske, goriške, notranjsko-kraške, obalno-kraške, osrednjeslovenske in zasavske regije ter občin jugovzhodne Slovenije (Ribnica, Sodražica, Loški Potok, Kočevje, Osilnica in Kostel):

- 1.** od 22. februarja 2015 do 26. februarja 2015
- 2.** od 26. februarja 2015 do 1. marca 2015

Nova paketa Tušmobil Premium in Mobilni internet za gluhe in naglušne

Od 1. 10. 2014 je v vseh poslovalnicah in posredniški mreži Tušmobila možno skleniti pogodbo za gluhe in naglušne.

Posebna ponudba v sodelovanju z Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije vsem članom, ki se identificirajo s člansko izkaznico, omogoča, da ob sklenitvi kateregakoli paketa z družine Premium ali Mobilni internet s sočasno vezavo z aneksom za popust prejmejo 25 % popusta na mesečno naročnino za obdobje 24 mesecev ter s sočasno vezavo z aneksom za razširjeni paket z Opcijo telefon za obdobje 12 ali 24 mesecev prejmejo 10 % popusta na naročnino. Popust se obračuna od dne sklenitve aneksa za popust ali aneksa za razširjeni paket z Opcijo telefon. Ponudba velja do spremembe ali preklica.

Za pakete Premium veljajo posebni pogoji naročniških paketov Premium in za pakete Mobilni internet veljajo posebni pogoji naročniških paketov Mobilni internet, ki med drugim določajo, da se hitrost prenosa podatkov v paketu Premium XL v radijskem omrežju Tušmobila po porabljenih 25 gigabajtih prenosa podatkov omeji na največ 128 kilobitov na sekundo ter da se hitrost prenosa podatkov v paketu Mobilni internet XXL po porabljenih 40 gigabajtov prenosa podatkov omeji na največ 128 kilobitov na sekundo.

Vključenih količin paketov ni mogoče porabiti za klice in druge storitve (SMS, MMS, prenos podatkov; skupaj s klici »storitve«) na posebnih in komercialnih številkah, ali storitve, ki so prejete ali vzpostavljene iz tujine, ali klice v tujino. Prenos podatkov v omrežju ponudnika nacionalnega gostovanja se obračuna posebej.

Vse ostale storitve se obračunavajo v skladu s cenami, določenimi v osnovnem ceniku storitev v notranjem prometu, mednarodnimi tarifami za klice v tujino za naročnike in veljavnimi cenami gostovanja. Navedene blagovne oziroma storitvene znamke so registrirane znamke njihovih lastnikov.

Določenih modelov mobilnih terminalov morda ne bo na voljo na vseh prodajnih mestih. Cene vsebujejo davek na dodano vrednost. Tušmobil ne odgovarja za morebitne napake v besedilu. Več na www.tusmobil.si, brezplačni tel. 070 700 700 in poslovalnicah Tušmobila.

Tušmobil MOBILNI INTERNET	Mobilni internet S	Mobilni internet M	Mobilni internet L	Mobilni internet XL	Mobilni internet XXL
Mesečna naročnina	6,90€	8,90€	11,90€	14,90€	29,90€
Mesečna naročnina z popustom 25%	5,175€	6,675€	8,925€	11,175€	22,245€
Mesečna naročnina z popustom 10%	6,21€	8,01€	10,71€	13,41€	26,91€
Klici v domače omrežje/ v drugo SLD omrežje	0,16€	0,16€	0,16€	0,16€	0,16€
SMS/MMS sporočila	0,16€	0,16€	0,16€	0,16€	0,16€
DATA MB (nacionalno gostovanje)	0,43€	0,43€	0,43€	0,43€	0,43€
DATA MB (izven paketa Tušmobil omrežje)	0,16€	0,16€	0,16€	0,16€	-
Prenos podatkov v GB	1 GB	2 GB	5 GB	15 GB	∞

Naročniški paketi Premium

Tušmobil PREMIUM	PREMIUM S	PREMIUM M	PREMIUM L	PREMIUM XL
Mesečna naročnina	9,90€	14,90€	19,90€	39,90€
Mesečna naročnina z popustom 25%	7,425€	11,175€	14,925€	29,925€
Mesečna naročnina z popustom 10%	8,91€	13,41€	17,91€	35,91€
Klici v domače omrežje				
Klici v druga SLD omrežja	∞	∞	∞	∞
SMS/MMS sporočila				
Vključen prenos podatkov v GB	-	1 GB	5 GB	∞*
Dodatni paket 1GB	5€	5€	5€	5€
Dodatni paket 5GB	15€	15€	15€	15€

*po prenehanju 25GB na paketu Premium XL se hitrost prenosa podatkov omeji na največ 128 Kb/s

Naročniški paketi Mobilni internet

Ko zagori, pomoč potrebujemo vsi

Letošnji oktober je kot mesec požarne varnosti posvečen osebam s posebnimi potrebami.

V Gasilski zvezi Slovenije so se odločili, da bodo letošnjega oktobra, ki je že tradicionalno mesec požarne varnosti, več pozornosti namenili ozaveščanju gluhih in naglušnih ter ostalih oseb s posebnimi potrebami in njihovim skrbnikom. Informirali so jih, kako preventivno ravnati, da je odziv ob požaru hiter in učinkovit, in kako opremiti stanovanja, pisarne in druge prostore, da se zmanjša nevarnost požara. Da pa bi lahko v primeru požara pravočasno in pravilno ravnali, je treba ukrepe varstva pred požarom, zlasti za gluhe, naglušne in osebe s posebnimi potrebami, načrtovati pravočasno.

Od vžiga do polno razvitega požara lahko mine le nekaj minut. Razvoj požara spremlja nastanek dima, ki zmanjša vidljivost, je toksičen in vroč. Svetovne statistike razkrivajo, da je delež ljudi, ki v požaru umrejo ali se zastrupijo zaradi dima, vse večji in že presega 60 % vseh žrtev požarov. Razlog za čedalje večji vpliv dima na število žrtev v požaru je obilica plastičnih materialov okoli nas.

Človek je s svojimi čutili in tipali odličen požarni javljalik. Če se nahaja v bližini vira požara in če je buden, je hitro sposoben zaznati pojav tlenja, ki lahko vodi v razvoj požara. Kakršnakoli ovira ali okvara v delovanju človekovih čutil in tipal pa lahko močno zmanjša zmožnost odkrivanja požara in ovirane gibalne funkcije lahko pomembno vplivajo na zmožnost varno zapustiti goreči objekt.

Informativna srečanja

V mesecu požarne varnosti so v Gasilski zvezi Slovenije in Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje organizirali vrsto posvetov in predavanj, namenjenih različnim ciljnim skupinam.

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je pri pripravi informativnega gradiva, kako naj gluhi in naglušni v primeru požara ravnajo, aktivno sodelovala z Gasilsko zvezo Slovenije in Upravo Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Prav tako so

Ko zagori, pomoč potrebujemo vsi, vir: MO — UZR

naši predstavniki sodelovali pri posvetu in opozorili na težko dostopnost do informacij v primeru požara, elementarnih nesreč in drugih izrednih dogodkov, kjer potrebujejo pomoč.

V okviru gasilskih društev ali zvez so gasilske enote organizirale številne dejavnosti, ki bodo pomagale spoznati pomen in vlogo požarnopreventivnih ukrepov za gluhe in naglušne ter osebe s posebnimi potrebami.

Invalidi so osebe, katerih zaznavna ali motorična funkcija je kakorkoli okvarjena in bi lahko pomembno vplivala na zaznavanje požara oziroma varno zapustitev nevarnega objekta zaradi požara. Gasilci bodo obiskali posameznike s posebnimi potrebami ali ustanove, kjer se le-ti zadržujejo, ter se o predvidenih ukrepih posvetovali s pooblaščenimi osebami za izvajanje ukrepov varstva pred požarom. Poseben poudarek teh aktivnosti bo na požarnopreventivnih ukrepih (predvsem pri kuhanju, ogrevanju, kajenju, uporabi električnih naprav in napeljav) ter na načinih odkrivanja požara.

Namesto dragih ploščic požarni javljalniki

»Na splošno so stanovanjske stavbe pri nas zelo slabo opremljene s požarnimi javljalniki, vgrajenimi napravami za gašenje in drugimi protipožarnimi napravami. Žal pri nas bivalni nadstandard pomeni lep parket in barvno usklajene ploščice v kuhinji ali kopalnici, ne pa vgrajenih naprav za gašenje z vodno meglo ali drugih sodobnih požarnih javljalnikov,« je kritičen dr. Aleš Jug, predsednik komisije za preventivo pri Gasilski zvezi Slovenije.

Dodal je, da lahko za požarno varnost v domačem okolju veliko naredimo tudi sami. Namestimo lahko požarne javljalnike, ki odkrijejo dim, toploto in svetlobo ter tako pravočasno opozorijo na morebitni požar. Požarne javljalnike je mogoče kupiti

Potreben je načrt evakuacije, vir: MO — UZR

v skoraj vsaki boljše založeni tehnični trgovini. Skladni morajo biti s standardom SIST EN 14604: 2005. Uporabnik mora poskrbeti le za ustrezno namestitvev in redno zamenjavo baterije. Na trgu so tudi posebni javljalniki, ki nas na požar lahko opozorijo z vibriranjem ali svetlobnimi znaki in so primerni za gluhe in naglušne.

Stanovanje lahko opremimo tudi z gasilnim aparatom in se poučimo, kako z njim ravnati. Pri izbiri za dom primerne gasilnega aparata nam lahko svetujejo gasilci, prodajalci ali proizvajalci. Na trgu je mogoče dobiti gasilnike na peno ali vodno meglo.

Kot nujno preventivo dr. Jug poudarja tudi razmislek o ravnanju pri evakuaciji iz objekta in o tem, kako se bodo na to odzvale osebe s posebnimi potrebami. Potrebujemo med evakuacijo pomoč drugih ali se lahko gibljejo brez tuje pomoči? »Na to in še niz drugih vprašanj lahko odgovorijo tudi vaje evakuacije pod strokovnim vodstvom, kjer se iščejo rešitve za čim hitrejšo in učinkovitejšo evakuacijo iz objekta, ko ta zagori.«

Kajenje in alkohol netita tudi požare

Približno 60 % požarov nastane v domačem okolju, pri tem pa 70 % vseh žrtev požarov umre.

Med pomembnimi vzroki za nastanek požarov v domačem okolju so nepazljivost pri uporabi električnih in grelnih naprav, kajenje v postelji (25 % požarov s smrtnimi žrtvami) ter alkoholizem, ki naj bi povzročil okoli 40 % požarov s smrtnimi žrtvami.

V zimskem času nastane veliko požarov v stanovanjskih objektih tudi zaradi slabo vzdrževanih dimovodnih naprav, prižganih svečk okoli novega leta ter uporabe svečk in kresničk na suhih novoletnih jelkah.

V nevarnosti ali ko potrebujete pomoč, lahko opravite klic v sili. Pokličite ali pošljite kratko sporočilo

SMS 112

(SMS) na telefonsko številko 112, in sicer če potrebujete pomoč gasilcev, nujno medicinsko pomoč, druge reševalne službe ali policijo. Na številko 112 lahko brezplačno kličete s stacionarnega ali mobilnega telefona (čeprav je račun prazen) v vseh državah Evropske unije.

Ob klicu na številko 112 povejte ali sporočite:

- kdo kliče,
- kaj se je zgodilo,
- kje se je to zgodilo,
- kdaj se je to zgodilo,
- koliko je ponesrečencev,
- kakšne so poškodbe,
- kakšne so okoliščine na kraju nesreče,
- kakšna pomoč je potrebna.

Predvsem pa ne pozabite na lastno varnost!

Povzel: Adem Jahjefendić, vir: <http://www.gasilec.net/>, <http://www.sos112.si>, <http://www.finance.si>

Spletna TV je globalni medij, ki informira in izobražuje s sliko, tekstom, znakovnim jezikom ter z zvokom.

Spletno informiranje je celovito, ažurno, relevantno ter časovno in prostorsko neomejeno.

Vabimo vas k ogledu naših prispevkov, ki so s klikom dostopni na spletni strani Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije

www.zveza-gns.si

Klicni center za osebe z okvaro sluha

Se želite naročiti pri zdravniku, poklicati vašo svetovalko na zavodu za zaposlovanje ali centru za socialno delo?

Ste zboleli vi ali vaš otrok in nujno potrebujete nasvet dežurnega zdravnika?

Vas zanima, katero dokumentacijo potrebujete za izdajo osebne izkaznice, potnega lista ipd.?

V vseh teh primerih in še mnogih drugih vam je, 24 ur na dan vse dni v letu, na voljo Klicni center za osebe z okvaro sluha.

Ste študent-ka in iščete delo preko študentskega servisa?

Ste doživeli prometno nesrečo in želite poklicati policijo?

Potrebujete tolmača za slovenski znakovni jezik?

Kako deluje?

Pred prvo uporabo se morate registrirati na spletnem naslovu kc.tolmaci.si.

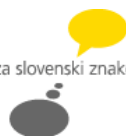
Registracija je preprosta in hitra. Takoj na to lahko vzpostavite stik s klicnim centrom preko SMS sporočila, video klica s telefona ali po spletu, preko elektronske pošte, klepeta po spletu ali pa preko telefaksa. V klicnem centru vas pričakujejo tolmačice slovenskega znakovnega jezika, ki vam bodo z veseljem pomagale.

Storitve klicnega centra za osebe z okvaro sluha so za vas popolnoma brezplačne.

Izkoristite vse prednosti, ki jih prinaša klicni center in se registrirajte že danes in si tako prihranite dragoceni čas.

Zavod Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik

Predavanje o pravicah in tehničnih pripomočkih za gluhe in naglušne

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje je takoj, ko se je razglasil mednarodni teden gluhih, ki se začne v ponedeljek, 22. septembra, in zaključi v nedeljo, 28. septembra, pristopil k izvedbi malo obsežnejšega predavanja, dostopnega za vso lokalno skupnost.

Organizirali smo predavanje o pravicah in tehničnih pripomočkih za gluhe in naglušne. Aktivnosti, povezane s predavanjem, ki smo ga realizirali 17. 9. 2014 v knjižnici Velenje, so potekale že precej prej. Skupaj s knjižnico smo zainteresirani javnosti razposlali vabila, poleg tega pa smo objavili oglas na spletni strani lokalne televizije. Izkazalo se je, da ima taista televizija interes z nami posneti krajšo oddajo. Tako sva s predsednikom Francem Forštnerjem dobila povabilo za nastop na lokalni televiziji 16. 9. 2014. S sabo sva vzela tolmačko Duško Berločnik, ki je naredila naš pogovor v oddaji razumljiv tudi gluhi populaciji. V oddaji sva na kratko predstavila društvo, naše delovanje, naše cilje, naloge in aktivnosti, ki jih predvidevamo še do konca leta. Na koncu pa sva vse interesente povabila na predavanje. In glej, odziv je bil res kar precejšen, saj se je zbralo več ljudi kot običajno.

Za predavanje smo se dogovorili z gospodom Ademom Jahjefendićem, ki je zaposlen na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije. Po uvodnem pozdravu predsednika Franca Forštnerja je gospod Adem predavanje zelo dobro izpeljal. To se je videlo po odzivu zbranih, saj so imeli zanj ogromno

vprašanj. Padali so tudi zanimivi predlogi, ki so še kako pomembni za zagotavljanje večje kakovosti življenja oseb z okvaro sluha. Z zanimanjem pa so udeleženci prisluhnili tudi našemu predsedniku Francu, ki je na podlagi lastnih izkušenj podal veliko dobrih nasvetov in usmeritev za bodoče uporabnike slušnega aparata.

Gospod Adem je s sabo pripeljal tudi razne tehnične pripomočke, ki so si jih lahko udeleženci pogledali, in predstavil njihovo uporabo ter delovanje. Predavanje je v slovenski znakovni jezik tolmačila Darja Fišer. Razdelili smo tudi brošure.

Veseli nas, da se je predavanja udeležili toliko ljudi, še posebej pa nas veseli, da je bilo prisotnih precej nam neznanih obrazov, ki so pohvalili delo Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Velenje in se zanimali za včlanitev vanj.

Predavanje je trajalo dobri dve uri in še bi lahko ... Gospod Adem, hvala za izvedbo!

Metka Rednak Glažar

Udeleženci predavanja

Odbor naglušnih Slovenije pri ZDGNS, Drenikova 24, 1000 Ljubljana

CENTER MOŽNOSTI

tehnično-informacijska pisarna za osebe z okvaro sluha

Pri nas lahko preizkusite različne tehnične pripomočke za gluhe in naglušne.

Center možnosti je odprt vsak delovni dan, obisk pa morate predhodno najaviti. Nahajamo se na Drenikovi 24 v Ljubljani.

Vsak dan smo od 9. do 14. ure dosegljivi na tel. št. 01/505 80 46 ali po elektronski pošti naglusni@zveza-gns.si.

Brezplačno vam nudimo:

- preizkus tehničnih pripomočkov in svetovanje,
- informacije o pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja,
- pravno svetovanje s področja zdravstva in invalidsko-pokojninskega zavarovanja.

Lista tehničnih pripomočkov

Težko smo pričakovali Pravilnik o tehničnih pripomočkih in prilagoditvi vozila. Na našem društvu, to je Društvu gluhih in naglušnih Dolenjske in Bele krajine, nam je bilo pojasnjeno, da je za pridobitev teh pripomočkov potrebno potrdilo o vsaj 80-odstotni okvari sluha.

Na okrogli mizi (organiziralo jo je lokalno društvo) smo v zvezi s tem pravilnikom dobili v vpogled tudi listo tehničnih pripomočkov. Iz nje je razvidno, da je za pridobitev nekaterih tehničnih pripomočkov (**mobilnika, tabličnega računalnika, računalnika ...**) pogoj 95-odstotna okvara sluha ter izkaznica o priznani pravici do uporabe slovenskega znakovnega jezika.

S strani vodstva društva je bilo rečeno, da so na predstavitvi tega pravilnika utemeljevali, naj bi ti pripomočki služili **komunikaciji v znakovnem jeziku s pomočjo videoprenosa podatkov**. Torej naj bi bil pogoj za pridobitev le-teh komuniciranje v znakovnem jeziku. Lista tehničnih pripomočkov pa je še bolj konkretna: **potrebna je tudi izkaznica o priznani pravici do uporabe slovenskega znakovnega jezika**.

Zdaj pa se sprašujemo:

Ali osebe s težko naglušnostjo v razponu 80–95 % po Fowlerju ne potrebujejo komunikacije, čeprav to ni znakovni jezik? Ali te osebe ne spadajo med tiste, ki se v vsakdanjem življenju zelo (!) težko sporazumevajo v običajnih slušnih okoljih? Ali je narobe, če komunicirajo s tipkanjem (in ne z znakovnim jezikom) – na primer prek mnogo socialnih omrežij? In ali ni medmrežje (računalnik) pomoč za pridobivanje mnogih (nujnih!) informacij, ki jih težko pridobijo s poslušanjem?

Tu bo potreben boj za spremembo liste! Apeliram, da o tem govorite med sabo v društvih; apeliram na svet za tehnične pripomočke in na Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije, da pozitivno vplivamo na spremembo te liste in dosežemo, da znakovni jezik in 95-odstotna okvara sluha nista pogoj za sofinanciranje mobilnikov in računalnikov.

Saj vemo, da je v ozadju denar, sveta vladar. Ampak čemu potem Zakon o izenačevanju možnosti invalidov?

Jelka Močnik

Mednarodni dan gluhih v Novi Gorici

V petek, 19. septembra, smo organizirali društveno praznovanje mednarodnega dneva gluhih v Novi Gorici. Želeli smo se predstaviti našim sokrajanom, zato smo si rezervirali prostor pred stavbo Mestne občine Nova Gorica. Tam smo postavili stojnico s promocijskim gradivom, ki smo ga delili mimoidočim in tako širili prepoznavnost društva in gluhot.

Zbralo se nas je veliko gluhih članic in članov. Ker je gluhot nevidna invalidnost, mi smo pa želeli biti vidni, smo si naredili bele rokavice in oblekli društvene majice. Pridružile so se nam tudi vse tri tolmačke iz severnoprimorskega območja, Natalija, Vlasta in Mojca, ter nekaj tečajnikov slovenskega znakovnega jezika.

Zbrali smo se že ob 14. uri popoldne. Takrat je bil trg še poln mimoidočih. Nekateri so se sami ustavili, nas povprašali, kaj počnemo, drugi so se ustavili zato, ker imajo tudi sami težave s sluhom, kakšne smo ustavili mi in z njimi poskušali navezati stik v znakovnem jeziku, marsikateri pa so se ustrašili komunikacijske ovire in odbrzeli mimo.

Žal celoten program ni potekal prav po naših pričakovanjih, saj so sonce kmalu prekrili sivi oblaki in kasneje se je ulil dež. Po dežju je prišlo veliko manj ljudi, a mi se nismo ustrašili. Vztrajali smo, se zatekli pod arkade mestne občine in se po najboljših močeh trudili predstaviti naš mednarodni dan gluhih.

Zvečer smo se odpravili še na zaključno večerjo, kjer smo izmenjali vtise in se na dolgo in široko pogovarjali v znakovnem jeziku. Tako malo je priložnosti, ko nas je veliko gluhih na kupu, in ker si imamo toliko za povedati, pride ura, ko se moramo posloviti, vedno prehitro.

Vladan Vukajlovič

Sprejem pri županu in odprtje razstave umetniških del ob mednarodnem dnevu gluhih

Župan Mohor Bogataj je 19. septembra ob mednarodnem dnevu gluhih sprejel predstavnike in člane Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Gorenjske Auris Kranj. Povprašal jih je o njihovem delovanju in ciljih za prihodnost ter jim zagotovil svojo podporo pri aktivnostih in prizadevanjih. Čeprav se gluhi srečujejo v svojem življenju s socialno in senzorno oviranostjo ter številnimi komunikacijskimi težavami, ki jim povzročajo veliko neprijetnosti v vsakodnevem življenju, pri izobraževanju, na delovnem mestu in tako dalje, je javnost še vedno premalo seznanjena z njihovim načinom življenja.

Mednarodni dan gluhih je društvo obeležilo tudi z odprtjem razstave umetniških del gluhega akademskega slikarja Marka Lukana v prostorih Gorenjskega glasa. To je dan, ko gluhi še posebej opozorijo, da v slovenski družbi še vedno niso slišani enakovredno kot drugi.

Marko Lukan

Marko Lukan je doma iz Stražišča in je od rojstva gluh. Da se z voljo in optimizmom lahko premikajo tudi gore, je že dokazal. Zaključil je Srednjo šolo za oblikovanje in fotografijo Ljubljana in leta 2013 diplomiral na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje na temo Simboli in njihov pomen.

Od leve Boris Horvat - Tihi, Marko Lukan in Mladen Veršič

Prodajna razstava, ki je bila na ogled do 29. septembra, je nastala v sodelovanju z Medobčinskim društvom gluhih in naglušnih Gorenjske Auris Kranj. Njegov predsednik Boris Horvat - Tihi se je ob mednarodnem dnevu gluhih zahvalil tako strokovni službi društva kot vsem sodelujočim, ki podpirajo njihovo dejavnost, Marku pa je za razstavljeni dela iskreno čestital. Tudi predsednik Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Mladen Veršič je bil navdušen nad likovnim izražanjem mladega akademika. Ob tej priložnosti je opozoril: »Izobrazba je temeljna pravica človeka, ki pa jo gluhi in naglušni le težko uveljavijo in se izobražujejo enakovredno s slišničimi.« Prav tako se je navezal na aktualne volitve: »Koga in kako naj volijo gluhi in naglušni, ki ne morejo slediti predvolilnim soocenjem?« Mladen Veršič upa, da se bo situacija gluhih in naglušnih z Zakonom o izenačevanju možnosti invalidov in uveljavitvi Pravilnika o tehničnih pripomočkih in prilagoditvi vozila spremenila na bolje.

Ob odprtju razstave je Rusinja Olga Kuzmich, članica Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Gorenjske Auris Kranj, v ruskem jeziku zapela, avtorsko pesem pa je v znakovnem jeziku recitala Mirsada Ibračić, prav tako članica omenjenega društva.

Šestindvajsetletni akademski slikar Marko Lukan je na ogled postavil lepljenke z naslovom Zemlja in mi na njej oziroma širše Iskanja. Čeprav je slikar šele na začetku svoje ustvarjalske kariere, je že na predhodnih samostojnih razstavah dokazal, da je večč polaganja podob na platno. Raziskujoč in s kritičnim pogledom na življenje pa vendarle ostaja zvest samemu sebi tudi na aktualni razstavi s pomenljivimi naslovi slik, kot so Vstaja, Norci na zemlji, Potovanje po Zemlji, Tuširanje – ob tem, da ponekod na Zemlji že primanjkuje vode ... »Lepljenke sem raziskal v literaturi in prav ta povezava z akrilom mi je bila zelo všeč,« je na koncu dodal avtor. Skupaj z očetom je tudi tokrat pristopil kot izkušen razstavljaivec in komunikacija med sliko in gledalcem mu je odlično uspela. To je potrdil tudi višji kustos, profesor Janez Šter, in dodal, da mu je bilo prav prijetno potovati med Markovimi dvanajstimi razstavljenimi deli.

**Povzel: Adem Jahjefendić,
vir: Gorenjski glas**

Predstavitev našega društva na prireditvi »Velenje se predstavi«

Mestna občina Velenje nas je povabila k sodelovanju pri prireditvi »Velenje se predstavi«. Seveda smo se z veseljem odzvali, saj smo mnenja, da je s problematiko okvare sluha treba seznaniti čim širšo javnost. Prireditev je potekala v soboto, 20. 9. 2014, na Titovem trgu.

Natovorjeni z vsem pripravljenim gradivom smo se dobili malo pred deveto zjutraj in pripravili stojnico. Založili smo jo s prospekti in zloženkami. S sabo smo prinesli še nekaj pokalov, ki so jih osvojili naši člani. S tem smo predstavili delovanje društva in pokazali, da dosegamo tudi visoke rezultate.

Predsednik Franc Forštner

Vreme je bilo prijetno toplo in temu primerna je bila udeležba. Presenečeni smo bili nad tolikšnim številom sodelujočih društev in drugih organizacij. Prireditev je bila programsko vodena: šole so izvajale nastope, prav tako pa so se plesne skupine ter nekatera društva predstavila na odru. Potekal je tudi tradicionalni »tek očkov«.

Za naše društvo je bilo precej zanimanja in prišli so tudi člani drugih društev po prospekte na našo stojnico. Delili smo še glasila društva in druge materiale. Predstavitev društva in dogajanja na prireditvi je v slovenski znakovni jezik tolmačila Polonca Dobnik.

Čas, odmerjen za prireditev, je hitro minil in polni vtisov smo pospravili stvari.

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje

Izlet skupine za samopomoč Društva gluhih in naglušnih Pomurja na Bukovniško jezero

Člani naše skupine za samopomoč smo se na zadnjem srečanju pred dopusti s strokovno delavko, gospo Metko, odpravili na potepanje po naši prelepi pokrajini. Bilo nas je 15. Vsi smo bili veselo razpoloženi in upali smo, da bomo na energijskih točkah, ki se nahajajo ob Bukovniškem jezeru, našli veliko zdravja. Na točkah je treba nekaj časa postati, če želiš, da ti dajo moč in energijo.

Najbolj smo uživali ob Vidovem vrelcu, vrelcu zdravja. Tam smo se predajali hladni izvirski vodi, klepetali in se vsi dobrovoljni družili. Sprehodili smo se še okoli Bukovniškega jezera in se nato odpravili v restavracijo Čarda, kjer so nam postregli z okusno malico.

Bilo je nepozabno druženje in polni optimizma smo se prijateljsko razšli.

Nada Rogač

Dan mobilnosti invalidov

V sredo, 17. septembra 2014, je bilo na Trgu Leona Štuklja v Mariboru polno ljudi. To je bil namreč dan mobilnosti invalidov, ki ga je organiziral Svet invalidov Mestne občine Maribor.

Tako kot vsako leto smo tudi letos sodelovali na tem dogodku, ki sicer poteka v okviru evropskega tedna mobilnosti. Vključenih je bilo 12 invalidskih in humanitarnih društev. Vsako društvo se je predstavilo na svoj način. Društvo gluhih in naglušnih

Igra dajanje navodil

Kako znamo sodelovati

Podravja Maribor je imelo zloženko, iz katere je bilo razvidno delovanje društva, predstavilo pa se je tudi z znakovno abecedo za gluhe, svojim glasilom Naš glas, z otroško pravljico, zapisano v znakovnem jeziku za gluhe, in še z marsičim. Veliko zanimanje mimoidočih je vzbudila prav abeceda v znakovnem jeziku za gluhe, seveda pa ni zmanjkalo vprašanj o težavah s sluhom, ki so jih zastavljali obiskovalci naše stojnice.

Lidija Salamon

Tablični računalnik 10.1"
Samsung Galaxy Tab 4
16GB WiFi bel ali črn

- procesor štirijedmi 1.2 GHz, ARM Cortex-A7
- zaslon 25,6 cm (10,1"), 1280 x 800
- pomnilnik ram 1,5 GB, pomnilnik do 16 GB
- GPS, Bluetooth, Wlan a/b/g/n/HT40
- Android 4.4 (Kit Kat) nagradljiv

V kompletu tudi

319,90

Originalni etui (ovitek) Samsung

Tablični računalnik 8"
Samsung Galaxy Tab 3
16GB WiFi bel

- procesor štirijedmi 1,5 GHz, Exynos 4212
- zaslon 20,3 cm (8"), 1280x800
- pomnilnik ram 1,5 GB, pomnilnik do 16 GB
- GPS, Bluetooth, Wlan a/b/g/n
- Android 4.2.2 (Jelly Bean), nadgradljiv

V kompletu tudi

345,90

Mobilni telefon Samsung G355 GALAXY CORE 2

Prenosnik 15.6"
Lenovo IdeaPad B50-45
Windows 8.1 64 Slo

- procesor AMD E1-6010
- zaslon 15,6" HD, 1366x768
- pomnilnik ram: 4GB
- Trdi disk 320GB 5400rpm
- Operacijski si. Windows 8.1 64 Slo

V kompletu tudi

359,90

7" tablični računalnik Lenovo Tab A7-40

Pametno unovčite svojo VREDNOTNICO!

Pripravili smo širok izbor tablic, telefonov in računalnikov. Obiščite www.anni.si, pišite na info@anni.si, ali se oglasite v naši poslovalnici v Trzinu.

ANNI
Z vami že od 1990

Delovni čas: ponedeljek - petek od 8:00 do 17:00
Anni d.o.o., Motnica 7a, 1236 Trzin
telefon 01 5800 800, www.anni.si, info@anni.si

Kohlearni implant

Kohlearni implant ali polžev vsadek je medicinsko-tehnični pripomoček, ki osebam s hudo ali popolno izgubo sluha omogoča sposobnost zaznave zvokov, poslušanja in s tem povezanega razvijanja govorno-jezikovnih sposobnosti. Pri teh dveh vrstah izgube sluha slušni aparati lahko nudijo le omejeno pomoč, saj so zasnovani tako, da zvok ojačijo, notranje uho pa je še vedno nezmožno zvok pretvoriti. Kohlearni implant obide nedelujoč del notranjega ušesa in dovede signale zvoka neposredno do slušnega živca. Deluje tako, da električno draži dlavice notranjega ušesa. Uporabljamo ga lahko pri otrocih, mladostnikih ali odraslih ljudeh. Pogoj za vsaditev je le, da je uho dovolj razvito za sprejem elektrode oziroma da je slušni živec ohranjen, nepoškodovan.

V svetu tišine gluhi posameznik skozi celotno življenje išče odgovore na marsikatera življenjsko pomembna vprašanja. Eno izmed teh je, ali se odločiti za vsaditev kohlearnega implanta ali živeti v tihoti in komunicirati s pomočjo rok. Pred veliko dilemo so predvsem starši, ki imajo gluhe ali težko naglušne otroke.

Na to temo je bilo že veliko napisanega in izgovorjenega, vendar so si informacije včasih tako nasprotno, da smo se odločili zadevo raziskati in o tem povprašati izjemnega specialista na področju otorinolaringologije.

Doc. dr. Janez Rebol, dr. med. se z otorinolaringologijo ukvarja že 25 let in je eden od treh otokirurgov, ki v Sloveniji opravljajo operacije vsaditve kohlearnega implanta. Med pomembnejša izobraževanja šteje čas, ki ga je prebil pri profesorju Mirku Tošu v Kopenhagenu, doktorju Samuelu Selesnicku v New Yorku in profesorju Robu Briggsu v Melbournu.

Gospod Rebol velja za enega največjih specialistov na področju otologije v Sloveniji, pacienti pa ga opisujejo kot zelo prijaznega, dostopnega in izjemnega zdravnika. Ker se tudi sam zaveda problematike gluhih in težko naglušnih ljudi, ki so pred dilemo, ali se odločiti za implant, je bil pripravljen odgovoriti na naša vprašanja. Odgovori bodo morda komu, ki se s tem sooča, pomagali razumeti, kaj pomeni odločitev za vsadek, kakšen je potek operacije in kakšna je kooperativna rehabilitacija.

Nam lahko opišete, kaj pomeni operacija kohlearnega implanta?

Vstavitve kohlearnega implanta je operacija, ki jo napravimo pri gluhih in težko naglušnih bolnikih. V notranje uho se vstavi elektroda in v kost za ušesom sprejemnik naprave, ki stimulira slušni živec. Poseg se naredi v splošni narkozi. Govorni procesor, ki ga bolnik nosi za ušesom, ima obliko slušnega aparata, iz njega pa izhaja še vrstica z magnetom, prek katerega je zunanji del naprave povezan z notranjim.

Koliko operacij letno naredite?

V Univerzitetnem kliničnem centru Maribor naredimo približno 10 kohlearnih implantacij letno. Sčasoma pa se je formirala čakalna doba, ki za odrasle znaša več kot eno leto. Otroci imajo seveda prednost in jih operiramo čim prej.

Kdaj je operacija najbolj uspešna? Ali kakšni dejavniki vplivajo na to, na primer starost?

Operacija je primerna za gluhe otroke in odrasle, ki so v teku življenja izgubili sluh, ob tem pa razvili dober govor. Kandidati opravijo preiskave sluha in slikovno diagnostiko, testirajo pa tudi slušni aparat, in če z njim ne dosežejo zadovoljivega razumevanja govora, pridejo v poštev za kohlearno implantacijo. Sicer pa operiramo otroke po enem letu starosti. V razvitem svetu se v zadnjih letih veliko operira tudi starostnikov, pri nas pa je njihov delež majhen.

Kako izveste za paciente, ki so primerni za vstavitve kohlearnega implanta? So to pacienti, ki jih obravnavate v ambulantah, ali jih kdo napoti k vam?

Za odkrivanje gluhih in težko naglušnih otrok se v Sloveniji izvaja presejalni test z otoakustičnimi emisijami v vseh porodnišnicah. Od tam so otroci

Polžev vsadek

z negativnim odgovorom referirani v avdiološke ambulate večjih otorinolaringoloških oddelkov. Bolnike, ki so izgubili sluh v teku življenja, večinoma pošljejo kolegi otorinolaringologi, ki se ukvarjajo z izgubo sluha.

Nujno stanje predstavlja tudi gluhost po meningitisu, ko lahko pride do zakostenitve notranjega ušesa in vstavitve elektrode ni več mogoča.

Koliko zdravnikov v Sloveniji opravlja takšne operacije?

Operacije se izvajajo v Mariboru in Ljubljani. V Sloveniji jih opravljamo trije otokirurgi.

Se povezujete s tujino?

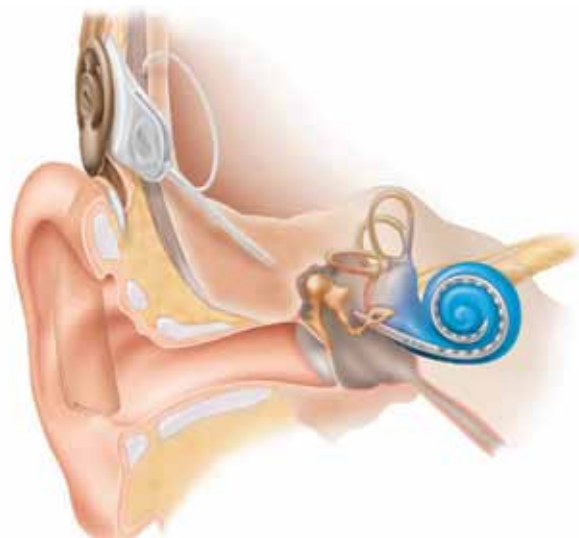
Glede novosti pri kohlearni implantaciji se vsekakor povezujem s strokovnjaki zunaj Slovenije. Tam sem bil tudi na izobraževanju pred začetkom implantacij. Pa tudi sam pomagam kolegom v tujini, ki začenjajo s tovrstnimi operacijami ali imajo malo izkušenj z njimi.

Na kakšen način obveščate starše otrok, ki bi bili primerni kandidati?

Starši z naglušnim ali gluhim otrokom so glede rehabilitacije napoteni v center za sluh in govor, kjer surdopedagogi spremljajo njihov govorni razvoj. Tam tudi večinoma dobijo informacije o kohlearnem implantu.

Kakšen je odstotek uspešnih operacij?

Gre za napravo, ki ostane v notranjem ušesu vse življenje. Na svetu so samo štiri proizvajalci kohlearnih implantov, ki vlagajo veliko v razvoj in delovanje naprave redno spremljajo. Glede same operacije ob primerni anatomiji notranjega ušesa ni večjih zapletov oziroma so ti zelo redki. Zato je

Polžev vsadek

pomembno izobraževanje in izkušnje kirurga, pa tudi ostalih članov, ki delajo v timu za kohlearno implantacijo. V svetovnem merilu je delež komplikacij manjši od 5 %.

Kako preverjate uspešnost operacij?

Že med operacijo vedno opravimo meritve impedance elektrod in odgovor slušnega živca pri stimulaciji vsake elektrode posebej. Položaj elektrode v notranjem ušesu kontroliramo tudi z rentgenskim slikanjem.

Po operaciji se ponovno ob nastavitvah preverja delovanje posameznih elektrod. Seveda pa uspešnost določa razumevanje govora. Uspešno operirani bolniki so zmožni tudi komunikacije prek telefona.

Kakšne so prednosti in kakšne slabosti implanta?

Nekateri ljudje se bojijo operacije, ki pa je rutinski poseg in se izvaja v splošni narkozi. Morda ravnno to skrbi bolnike, vendar jih poseg bistveno ne obremeni in nimajo večjih pooperativnih težav.

Prednosti implanta pa so velike. Če ga gluhi otrok dobi v starosti okrog enega leta, se lahko ob ustrezni rehabilitaciji pridruži sliščim vrstnikom v osnovni šoli. Kohlearni implant torej omogoči vstop v svet sliščih, olajša izobraževanje, komunikacijo in je v medicini ena od naprav, ki najbolj izboljšajo kvaliteto življenja.

Kakšna je rehabilitacija pacientov po operacij kohlearnega implanta?

Po operaciji je potrebna nastavitvev implanta v specializiranih ustanovah. Na Štajerskem je to Center za sluh in govor Maribor. Majhne otroke nato več let obravnavajo logopedi in jim pomagajo pri razvoju govora. Odrasli, ki imajo govor razvit, potrebujejo bistveno manj logopedске obravnave.

Naš pogovor je doc. dr. Rebol, dr. med. zaključil z naslednjimi besedami:

Sluh je eno najpomembnejših človekovih čutil. Kohlearni implant je trenutno edina naprava, ki lahko uspešno nadomesti izgubljenno čutilo. Prisostvoval sem tudi pri vstavitvi vidnega implanta, kjer pa še zdaleč niso tako uspešni, saj bolniki lahko razlikujejo le med temo in svetlobo. Vsekakor je pri majhnem otroku pomembno odkriti gluhost čim prej, saj lahko ob kasnejši implantaciji zamudimo razvoj akustične proge. Največ informacij v zvezi s kohlearno implantacijo bolniki dobijo v Univerzitetnem kliničnem centru Maribor in na Centru za sluh in govor Maribor.

Snežana Pauletič

Javna dela v Društvu gluhih in naglušnih Podravja Maribor

Sem Tomislav Divjak, rojen leta 1981 v Mariboru, in živim v okolici Cerkvenjaka. Star sem 33 let in sem od rojstva naglušen. Osnovno šolo sem obiskoval na Centru za sluh in govor Maribor, nato sem naredil srednjo šolo za lesarskega tehnika v Ljubljani, učil sem se za mizarja, in končal peto stopnjo. Potem sem šolanje nadaljeval na Fakulteti za elektrotehniko, računalništvo in informatiko. Žal študija nisem dokončal, saj sem imel, kljub temu da sem bil vpisan kot študent s posebnimi potrebami, premalo prilagoditev. Težko sem sledil predavanjem, zato sem moral snov sam študirati doma, vendar je bila preobsežna.

Želel sem si zaposlitve in se leta 2010 prijavil na zavod za zaposlovanje. V tem času sem bil pol leta zaposlen v Papir servisu v Lenartu. To delo sem opravljal rad, saj sem imel stike z ljudmi, žal pa sem ostal brez službe, ker so del obrata zaprli. Pošiljal sem vloge, a neuspešno. Nato sem s pomočjo Urške Sumrak Pocajt pri Racio dobil zaposlitev v Bodočnosti v Mariboru, ki pa je trajala le en mesec. Spet sem postal višek in spet sem bil prisiljen iskati novo zaposlitev.

Junija letos sem bil povabljen na razgovor v Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor, kjer me je sprejel strokovni delavec – sekretar g. Milan Kotonik in mi predstavil dela in naloge, ki jih je treba opravljati. Devetega julija sem na Zavodu za zapo-

slovanje Republike Slovenije v Lenartu podpisal zaposlitveni načrt. Pogodbo o opravljanju javnih del sem podpisal enajstega julija v Društvu gluhih in naglušnih Podravja Maribor. Delati sem začel štirinajstega julija 2014.

V novem delovnem okolju se zelo dobro počutim in grem rad in z veseljem v službo. Delam skupaj s Seadom Mešanovičem, ki mi je pokazal, kaj in kako je treba narediti. Tako skrbim za rože, kosim travo, čistim okolico, pometam dvorišče, fotografiram društvene prireditve, pomagam pri oblikovanju glasila Naš glas in podobno.

V prostem času sem rad na računalniku, kjer miksam glasbo in urejam računalniške programe, sodelujem pri gospodinjskih opravilih in opravilih okrog hiše. Veliko svojega časa posvetim krščenkini Neži in sestri z veseljem nudim varstvo zanjo.

Delo mi je resnično zelo všeč, ker je vsak dan drugačno in ker sem v krogu ljudi, s katerimi se lahko sporazumem tudi z znakovnim jezikom. S sodelavci Seadom Mešanovičem, Dragico Tkalen in Liljano Podpečan obnavljamo znakovni jezik, da ga ne pozabimo. Opažam, da čedalje bolje kretam in se lažje sporazumem z gluhiimi. Doma ne uporabljam kretenj, ker se dovolj dobro sporazumemo z govorom.

Ob koncu bi rad zapisal še, da se v službi med gluhiimi in naglušnimi ljudmi dobro počutim. Želim si le, da bi imel službo za dlje časa in bil tako finančno neodvisen od staršev. Vsem naglušnim in gluhiim pa želim, da bi se čim bolj vključili v okolje, v katerem živijo!

Tomislav Divjak

Tomislav Divjak

Več kot polmetrski fižoleti Milana Šuca

Letos sicer sušni Kras zaradi obilice dežja ne trpi pomanjkanja vode. To pa je tudi eden od razlogov, da so v Pliskovici zrasli zelo dolgi fižoleti, več kot polmetrski. Narava je z njimi bogato nagradila domačijo Pri Jephovih. Zanj skrbi Milan Šuc, ki je že 35 let član koprškega društva gluhih in naglušnih, sicer pa vodja kraške podružnice in aktiven član njihovega društva.

»Fižolete sem posadil kar v lončke na domačem dvorišču. Seme sem sam vzgojil in dobil sorto fižola, ki je podoben črešnjevcu, zrno je rjave barve. Ena rastlina ima tudi po 6–7 strokov, v stroku pa je 17 zrn. Letos je bil strok dolg tudi do 57 centimetrov. Številni sosedi in prijatelji so me že prosili za seme, ki dobro obrodi,« pravi Milan. Njegova partnerka Rozalija iz Slovenske Bistrice pa poskrbi za okusno kulinariko iz tovrstnega fižola.

Milan s sinom Valterjem največ časa posveti vinogradništvu. Z več kot šest tisoč trsi je zvest vino-

Polmetrski fižoleti Milana Šuca

Milan Šuc pred domačijo

gradniški tradiciji svojih staršev. Največ pridelajo terana, od rdečih sort pa še barbero, imajo pa tudi pet vrst belih vin. Ob vsakoletnem sodelovanju na lokalnih vinskih ocenjevanjih se vključujejo tudi v največjo prireditev v vasi Pliskovica. To so Odprti borjači, kjer vinogradniške kmetije – te so tudi del Kraške vinske ceste, ki letos slavi 10-letnico – čebelarstvo Petelin in kamnoseški mojster Jernej Bortolato odprejo svoja dvorišča. Takrat lahko številni obiskovalci začutijo gostoljubnost in prijaznost Kraševcev, poznanih predvsem po dobrem in kvalitetnem teranu in njegovem večnem sopoltniku, kraškem pršutu. Promocijsko stekleničko, pa najsi gre za teran, teranov liker ali liker iz kakšnih drugih zelišč, pa Milan ob raznih priložnostih (izletih in družabnih srečanjih) pokloni prijateljem v spomin.

Številni prijatelji pa ga obiščejo tudi na njegovi domačiji, ki jo krasijo prelepe rože. Letos ima kar 103 lončnice, med katerimi še posebej izstopajo bršljanke in oleandri. Za zalivanje porabi 300 do 400 litrov deževnice na dan, kar mu vzame veliko časa. Letos mu je kakšna ura prihranjena, saj je bilo dovolj dežja. Senco na borjaču mu delajo tudi latniki izabele in malvazije. V kleti in na dvorišču pa ima razobešene razne stare predmete, ki so jih uporabljali predvsem pri kletarjenju kot tudi pri drugih kmečkih opravilih.

Zanimiv je ribežen iz leta 1811, s katerim so ribali repo, pa tudi ribežen za ribat zelje, star prav tako več kot 200 let. Od starih predmetov v vinogradništvu naj omenimo še brente, preše, wrnce, nafo in pipe. Stene krasijo tudi miniaturni eksponati žbrinc oziroma listnih košev.

Besedilo in foto: Olga Knez

10. gledališki festival gluhih

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je v sodelovanju z Društvom gluhih in naglušnih Posavja Krško organizirala 10. gledališki festival gluhih, ki je potekal v soboto, 11. oktobra 2014, v dvorani Doma kulture Brežice.

Navzoče so nagovorili predsednik Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Mladen Veršič, predsednik Društva gluhih in naglušnih Posavja Krško Bogdan Kuhar in podžupanja Občine Brežice Vladka Kežman, ki je povedala, da si je prvič ogledala predstave, v katerih nastopajo gluhi, in je bila nad videnim navdušena.

Na festivalu je bilo predstavljenih sedem gledaliških predstav. Uprizorile so jih kulturno-gledališke skupine iz društev gluhih in naglušnih Slovenije, in sicer:

Nastopajoči

Več o dogajanju lahko preberete na naši spletni strani, ob tem pa si vse gledališke predstave lahko tudi ogledate: <http://www.zveza-gns.si/>

Povzel: Adem Jahjefendić

Društvo gluhih in naglušnih Posavja Krško:

Drava, Sava in Soča (ljudska pripovedka)

V lepotnem studiu Niki (komedija)

Društvo gluhih in naglušnih Severne Primorske Nova Gorica:

Pevske vaje (komedija)

Svet je tvoj (pesem v kretnji)

Društvo gluhih in naglušnih Ljubljana:

Čarovnice (komedija)

Gledališka skupina Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije – Tihe stopinje:

Slovenija je najlepša

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor:

Sprevodnik in potnik (komedija)

Festival Salvia 2014 v Vacu, drugi del

Kot smo vam obljubili v prejšnji številki, si lahko v nadaljevanju preberete še preostanek zanimivega dogajanja na Festivalu Salvia 2014 v Vacu. Prijetno branje.

3. dan: sreda, 23. julij

Ta dan ob 9. uri je imela naša slovenska skupina generalno vajo na odru. S kombijem in vso opremo smo šli na pot. Dobili smo tudi ključ garderobe v mednadstropju, zelo praktične sobe z ličilno mizico in ogledali čez dve steni, pa obešalniki za kostume. Dvoje stopnišč iz mednadstropja vodi gor v levo in desno zaodrje. Na odrska tla smo postavili oznake, kamor bomo zvečer postavili rekvizite. Lada se je dogovorila s tehničnim osebjem, kdaj in kako naj se prižgajo luči in glasba.

Z Lado sva kasneje prišla na delavnico, ostali pa so začeli z ocenjevanjem predstav prejšnjega večera. Bilo je precej pohval, zlasti za latvijski ples, pa tudi nekaj dobrohotnih kritik za razvlečene zgodbe, saj so 30 minut raztegnili na debelo uro.

Prvo delavnico tega dne je vodila Lut Reysen iz Belgije. Oblikovala je več skupin po pet oseb, imele pa so nalogo ustvariti nek lik s sporočilom. Dve osebi sta predstavljali lik, ostale tri pa so ga »oblikovale«, kot kip. Na koncu smo vsi hodili od lika do lika in ugibali, kaj predstavlja.

Nato je vsaka skupina še predstavila ples, značilen za njihovo deželo. Z Lado sva odplesala gorenjsko polko.

Zvečer smo si lahko ogledali le enourno madžarsko kriminalno igro, umor z nožem, a žrtev potem oživi. Vsega nismo razumeli, igralci pa so s kretnjami

Delavnica

in mimiko odlično prikazali medsebojne odnose v neki pisarni, kjer je bilo veliko prilizovanja, zavisti in laži. Takoj po koncu smo že dirkali v garderobo in se napravili v kostume. Švedsko igro o agentu 007 smo, skriti za kulise, le bežno gledali.

Potem smo bili na vrsti mi. Nastopili smo v delno spremenjeni postavi; hecni Čarli je ostal Nejc Drekonja, enako nobel gospa Pašima Džogič, nori natak Marta Vavpetič, lopov Slavko Pavlič, nerodni policaj pa Ivan Vačovnik. Poleg Zlatke Petrač sta kot plesalki vskočili Čehinji Lada Lištvanova in njena hči Vera. Nada Slatinšek je prevzela vlogo čistilke, Robi Žlajpah pa je naš nastop slikal in nam pomagal v režijski sobi. Odigrali smo dobro, par napak gledalci niso opazili, igro pa smo podaljšali le za nekaj minut. Na koncu smo poželi aplavz.

Za nami je nastopila nemška skupina. Potem ko smo se preoblekli, smo ujeli le bežen konec. Zgodba govori o onesnaženju sveta, predvsem s plastiko. Poanta zgodbe je svarilo: onesnaževanje je samomor za človeštvo.

Po predstavi smo v avli teatra, pred njim in na poti do zavoda od drugih skupin prejeli številne čestitke za igro. Kasneje smo v naši kuhinji odprli steklenico in veselo nazdravili uspehu. Spet smo šli ven na večerjo in tako zamudili začetek oce-

Naša skupina po nastopu igre Čarli

njevanja nocojšnjih predstav v zavodski jedilnici. Vodstvo festivala je ocenjevanje iger prestavilo z dopoldanskih delavnic na večerni termin ob 22. uri. Obrazložili so, da so delavnice namenjene medsebojnemu izobraževanju in je škoda ta čas porabiti za ocene. Tako je bil delovni program še bolj natrpan.

4. dan: četrtek, 24. julij

Zjutraj sem se z Robijem in Vačotom namenil po drugi, daljši poti do teatra. Šli smo dol do bližnje Donave in nazaj skozi mesto.

Dopoldansko delavnico so vodili tisti, ki so sinoči nastopali, to so bili Madžari, Švedi in Nemci. Igrali smo se s spominom in števili, trojke so morale prav pokazati spol in podobno.

Pred večerom je prva nastopila skupina iz Hong Konga. Ne sodijo v evroprostor, a našli so način in sponzorja, da so pripotovali v Vac. Naslov njihove

Naša skupina z igralci iz Hong Konga

igre Kreacija se mi je zdel nekam znan, med gledanjem pa sem spoznal, da gre za »remake« (ponovno stvaritev) igre prav tako iz Hong konga, a pred 15 leti! Ogledal sem si jo leta 1999 v Brisbanu v Avstraliji, vendar z drugačnim imenom, Geneza. Zanimivo je bilo gledati, kako je mlajša generacija povzela igro starejše in na koncu dodala ekološke zaključke, ki bolj sodijo v naš čas, v prejšnji igri pa je bilo aktualno iskanje novih svetov, novih mej.

Sledila je igra iz Estonije, ponovno kriminalka, tokrat umor s strupom v nekem gosposkem okolju, kjer so bili vsi sumljivi. Primer je reševal detektiv s hecnim polcilindrom. Namesto pipe ali lizike je stalno grizljal korenček. Tudi tu so bili trije preobrat, na koncu pa je bil morilec mladi zdravnik.

Prvič smo na odru videli artizem gluhih. To aerojogo, ali kakor se reče, sta prikazali mladi Čehinji Veronika Mikulova in Vera Lištvanova, hči naše Lade,

Pred parlamentom v Budimpešti

ki je z režijskimi prijemi pomagala pri postavitvi igre. Drzne telovadne prvine, vmes pa žongljanje s kroglicami, so požeje velik aplavz.

Na koncu je imel solistični nastop Španec Javier Guisado Martin z umetniškim imenom Chavi. Na oder je prišel v liku zmedenega profesorja Jerryja Lewisa s čarobnim napojem za lepoto v roki. Spil ga je in za zaveso nekaj rogovilil, nato pa se vrnil na oder kot zapeljiv latino ljubimec. Ustvarjal je smešne skeče, se napotil z odra med publiko, z njo ustvarjal smešne kontakte, nato pa s konca dvorane pripeljal še lepo Estonko, ki je potem sodelovala v njegovih štosih. A to še ni bilo vse, poiskal je še sodelavca in potem smo res imeli hec! Chavi je poklicni komik, je nekakšen samostojni podjetnik. S komično zgodbo, ki se godi na kolodvoru in v laku, je nastopil tudi že v Ljubljani.

5. dan: petek, 25. julij

Že dan prej smo na delavnici govorili o zaključnem nastopu. Tako smo danes imeli le malo vaj, predstavila sta jih mlada Estonka in Hongkonžan. Nato smo posredovali ideje in določili, da je bolje, če vsako državo zastopajo le dva do štirje igralci s kratko zgodbico. Tako je Slovenijo na zaključni prireditvi zastopal le Čarli s plesalkami, ostali pa smo bili to dopoldne prosti. Čas smo izkoristili in poiskali pošto ter nabavili kartice za pošiljanjem domačim, pa tu in tam pa še kakšne spominke.

Zaključna ceremonija bi se morala začeti že ob 15. uri z nastopom predstavnika Slovaške. Žal ni prišel, zato so začele na oder posamično prihajati prisotne skupine in predstavile vsaka svojo zaključno točko. Nastop se je ravno prav zavlekel, potem pa je na odru sledilo dolgotrajno zahvaljevanje in podeljevanje priznanj zaslužnim organizatorjem in ostalim sodelavcem.

Na koncu je bila primopredaja prapora Salvia. Iz rok Madžarov je prešel v roke Italijanov. Čez dve

leti, leta 2016, bo 9. festival Salvia organizirala Italija, in sicer v mestu Palermo na Siciliji.

Po odmoru je sledila še enourna belgijska drama za odrasle z naslovom Mafija. Režiser Salvatore Falletta ni dovolil vstopa mlajšim od 18 let, prav tako je prepovedal vsako slikanje in snemanje. Zgodba govori o kupovanju mladih deklet na severu Rusije (ta del ni igran v živo, ampak posnet in predvajan) in njihovem »šolanju« za prostitucijo na jugu Evrope. Ko šefu mafije pride ne sled policija, z ljubico pobegne v Ameriko. V tej igri mi je bila všeč Lut Reysen, ki je nastopila v treh različnih vlogah: kot prostitutka, kot ruska mati prodane mladoletnice in kot policist, ki je stopil na prste šefu mafije.

Po predstavi smo se hitro vrnili v zavod in preoblekli za banketno večerjo. Pred vstopom v banketno dvorano v telovadnici smo se zunaj še precej družili in vsevprek slikali z raznimi skupinami in vojakoma v starih uniformah. Šef kotla je delil stavne listke, na katere smo morali zapisati svoja ugibanja, koliko katerih sestavin bo porabil za golaževo juho. Ni bilo lahko, saj kotel drži kakih 60 do 80 litrov! Končno smo vstopili v telovadno dvorano in posedli za mizami. Ob steni na sredi dvorane je bil dvignjen oder za nastopajoče, glasbenike in govornike. Ko smo pojedli juho, je že zaigral ansambel. Tu je bilo nekaj zanimivega za nas, gluhe. Kar je pevka pela, je bilo projicirano, podobno kot pri karaokah! Tako smo lahko sledili besedilu. Lahko? Lažem! Vse je pisalo v angleščini ali madžarščini.

Po večerji smo se družili z drugimi. K nam je prisledla Lut Reysen iz Belgije. Prvič sva se srečala leta 1998 v Stockholmu na Švedskem, tam je bil večkulturni festival Umetnost gluhih zdaj!; ona je sodelovala v sklopu teatra z lepo nežno dramo, jaz pa sem bil pri filmarjih. Tam so sodelovali še fotografi, slikarji in poetiki iz raznih držav, od Francije, prek Italije, naše Slovenije, Avstrije, Nemčije, Belgije, Rusije in Finske do domače Švedske. Drugič

Člani vodstva Festivala Salvia

Frizer Salvatore s soigralci

sva se srečala na Salvii 2010 v Ljubljani. Tudi zdaj sem jo takoj ob prihodu, ko je sedela na klopi pred portalom zavoda v Vacu, prepoznal. Malo sva obudila spomine, pa z Lado se je obširno pogovarjala o igranju, posebej nocojšnjih vlogah. Okoli so hodili prodajalci srečk za tombolo. Na odru je nastopil mlad gluhi čarovnik in izvedel številne zabavne trike. Tam sta tudi stali dve vrečki in proti stavi smo ugibali, koliko tehtata skupaj. Potem so se na odru zvrstili predstavniki vseh nastopajočih držav in se s skromnimi darili zahvalili organizatorjem. Ravno takrat se mi je spraznila baterija v fotoaparatu. Preden sem prinesel drugega, je Lada že opravila predajo darila, a na srečo jo je Nejc posnel s kamero. Ples se je nadaljeval do polnoči.

6. dan: sobota, 25. julij

Polnoč je prišla, nagrad pa še niso začeli deliti. Naši so povečini že odšli spat, z Vačem pa sva vztrajala do delitve nagrad. Naše srečke so bile povečini prazne, le par dobitkov sva odnesla v dom.

Jutro je bilo malce živčno. Zmenili smo se, da odrinemo ob devetih, a pakiranje in poslavljanje od drugih skupin se je zavleklo in naš odhod zamaknilo za eno uro. Poleg tega smo morali še Vero in Veroniko peljati v Budimpešto, ker sta zamudili nočni vlak za Češko.

Tudi v Budimpešti smo malo zavozili, končno našli parkirišče v centru blizu kolodvora in se poslovili od Vere in Veronike, ki sta odšli peš na vlak. Sami pa smo šli do veličastnega madžarskega parlamenta, se malo sprehodili po okolici ob Donavi, od tam je tudi razgled na sosednji Budim z znano belo trdnjavo. Tja nismo šli, ni bilo časa. Šele popoldne smo prečkali slovensko mejo in si privoščili pozno kosilo v Dobrovniku. Že v temi, ob 21. uri, smo prispeli na Trojane, kjer smo se razšli. Pome je prišla hči in me odpeljala nazaj proti Zasavju, ostala skupina pa je hitela proti Ljubljani.

Zaključek

Težko je podati oceno, saj sem na takem festivalu prvič v živo sodeloval. Za ostale festivale ne vem, letošnji pa se ne da povsem primerjati s tistim v Ljubljani pred štirimi leti. Tam sem bil sicer le vsak drugi dan bolj naključno, vseeno pa lahko navedem nekaj razlik. Nastanitev za nastopajoče je bila morda v Ljubljani boljša, v Garni hotelu BIC, v Vacu pa bolj po domače v internatu. V Vacu je bila prava gledališka dvorana z udobnimi sedeži, pravo nasprotje stolom v Siti Teatru ali klopem v Stari elektrarni! Žal pa klima ni delala in je bilo naporno gledati predstave v razkuhani dvorani. Gledališke garderobe so bile v Vacu neprimerno boljše, vsaka skupina je imela na voljo svojo sobo. Za Siti Teater pa vem, da je tam več gneče in zmešnjave. Delavnice so v Ljubljani potekale kar spodaj v jedilnici Garni hotela BIC, vsako jutro po zajtrku je bilo treba zložiti mize ob stene, da je bil prostor za igro, in

Za slovo – mi pred portalom zavoda v Vacu

jih kasneje postaviti nazaj. Vsaj kam drugam ni bilo treba hoditi, vse je potekalo v hiši. V Vacu je bila lepa dvorana za delavnice, celo mali oder je premogla, a smo morali vsak dan hoditi tja in nazaj v internat na kosilo. Organizacija pa je bila v Ljubljani neprimerno boljša, vse je potekalo po vrsti, v Vacu pa je bilo včasih kot na kolodvoru, vrvež sem pa tja, na odru so drug drugemu mahali, gledalci smo čakali in ugibali, kaj je narobe. Od otvoritve do zaključne ceremonije so se vse predstave začele s polurno zamudo. Pa informatika?! V Ljubljani je bila močna ekipa, čez noč je povzela dnevne dogodke in naslednji dan izdala vsakodnevni tiskan bilten s slikami v nakladi več kot 100 izvodov v slovenščini in angleščini. V Vacu pa je vsaka skupina vsako jutro v jedilnici dobila skromen dnevni plan na A4-formatu papirja.

Kljub nekaterim nevšečnostim osmi Festival Salvia v Vacu zasluži vso pohvalo. Za gluhe je to zelo pomemben kulturni dogodek in res bi ga mogla spoznati tudi širša javnost.

Slavko Pavlič

Poročilo o udeležbi na 17. kongresu Evropske športne zveze gluhih v Antalyi

V turškem turističnem letovišču Antalya je 18. in 19. septembra potekal 17. kongres Evropske športne zveze gluhih, ki je bil obenem tudi volilni. Kongresa so se udeležili predstavniki 33 nacionalnih športnih organizacij gluhih Evrope izmed 42 držav članic. Slovenijo sta v imenu Športne zveze gluhih zastopala njen predsednik Robert Žlajpah in sekretar Anton Petrič.

Kongres je kot gostitelj s pozdravnim nagovorom začel podpredsednik turške športne zveze gluhih Akif Küçük. Nato je Bjørn Røine, predsednik Evropske športne zveze gluhih, uradno otvoril kongres in za delovnega predsednika predlagal Marka Wheatleyja, izvršnega direktorja Evropske zveze gluhih, ki so ga prisotni člani potrdili. Častni gost kongresa Evropske športne zveze gluhih je bil Valery Rukhlev, predsednik Mednarodnega komiteja za šport gluhih (International Committee of Sports for the Deaf). Poleg častnega gosta so bili prisotni tudi člani izvršnega odbora omenjenega komiteja, ki so imeli pred kongresom Evropske športne zveze gluhih redno letno zasedanje.

Dnevni red kongresa je vseboval štirinajst točk. Po imenovanju verifikacijske komisije, zapisnikarja in overovateljev so pristopili k obravnavi sklepov s prejšnjega, 16. kongresa, ki je bil v Moskvi leta 2012. Prisotni delegati so brez večjih pripomb potrdili celoten zapisnik s tega kongresa.

Naslednje tri točke so bile posvečene vsebinsko-finančnem poročilu delovanja Evropske športne zveze gluhih v obdobju 2012–2013. Vsebinsko-finančno poročilo je ob asistenci članov izvršnega odbora Evropske športne zveze gluhih, ki so tudi predstavili revizijsko poročilo za enako obdobje,

Anton Petrič je predstavil kandidaturo

predstavil predsednik Bjørn Røine. Finančno poročilo je bilo zaključeno s pozitivno bilanco in nakažani so bili različni viri financiranja:

- letna članarina,
- participacije na mednarodnih tekmovanjih,
- penali zaradi neudeležbe na tekmovanjih,
- prispevki mednarodnih panožnih zvez.

V popoldanskem delu prvega dneva kongresa je bil predstavljen predlog o ustanovitvi novega organizacijskega telesa, ki bo pristojno za organizacijo olimpijskih iger gluhih. Predlog je predstavila članica Mednarodnega komiteja za šport gluhih Rebecca Adams. Novo organizacijsko telo, ki bi bilo obenem tudi krovna organizacija za šport gluhih – kot International Paralympic Committee pri športnikih invalidih – bi se imenovalo Mednarodni olimpijski komite za gluhe oziroma International Deaflympics Committee. Ukvarjalo bi se izključno z olimpijskimi igrami gluhih (Deaflympics Games) in sodelovalo z Mednarodnim olimpijskim komitejem, medtem ko bi se Mednarodni komite za šport gluhih posvetil panožnim športom gluhih (svetovna prvenstva).

V nadaljevanju je častni gost, predsednik Mednarodnega komiteja za šport gluhih Valerij Ruklev, predstavil realizirane aktivnosti v času od njegove izvolitve v Sofiji leta 2013. Vzpostavil je pristne stike z vodilnimi funkcionarji Mednarodnega paraolimpijskega komiteja in Mednarodnega olimpijskega komiteja. Pri Mednarodnem olimpijskem komiteju je dosegel, da bo Mednarodni komite za šport gluhih dobil brezplačne prostore v švicarskem Lausanneju, ki bi bil tudi sedež te novonastale organizacije. Mednarodni olimpijski komite bo zagotovil vso podporo pri integraciji nove organizacije v olimpijsko družino, če bo statutarno izpolnjevala njegove pogoje. Zato Ruklev poziva vse nacionalne športne zveze gluhih – članice Mednarodnega komiteja za šport gluhih – k čim večji udeležbi na kongresu, ki bo marca 2015, pred začetkom zimskih olimpijskih iger gluhih v Hanti-Mansijsku. Tam bi lahko zagotovili čim večji konsenz za ustanovitev novega organizacijskega telesa, Mednarodnega olimpijskega komiteja za gluhe.

Drugi dan kongresa so delegati obravnavali amandmaje nacionalnih športnih zvez za statut in pravilnike Evropske športne zveze gluhih. Sledila je točka dnevnega reda, kjer so izbirali gostitelje za organizacijo evropskih prvenstev gluhih v obdobju

2015–2019. Športna zveza gluhih Slovenije je uradno predložila kandidaturo za organizacijo evropskega prvenstva gluhih v tenisu. Pred kongresom je kazalo, da je Slovenija za to edina kandidatka, pa vendar se je pojavila konkurentka, in sicer sosednja Madžarska, ki ima najboljšega igralca tenisa na svetu, Gáborja Máthéja. Po predstavitvi kandidature Slovenije in Madžarske so delegati z večino glasov kot organizatorico 13. evropskega prvenstva gluhih v tenisu izbrali Slovenijo. Prvenstvo bo potekalo od 4. do 11. junija 2016 v turističnem mestu Portorož.

Prisotni delegati so potrdili koledar evropskih prvenstev gluhih do leta 2019, in sicer:

2015

- borilne veščine, junij, Sofija (Bolgarija)
- atletika, julij, Bydgoszcz (Poljska)
- streljanje, avgust, Plzen (Češka)
- rokoborba, oktober, Tbilisi (Gruzija)

2016

- dvoranska atletika, marec, Torun (Poljska)
- tenis, junij, Portorož (Slovenija)
- nogomet (U-21), junij, Gdansk (Poljska)
- odbojka (U-21), julij, Lodz (Poljska)
- atletika (U-21), avgust, Karlsruhe (Nemčija)
- orientacijski tek, avgust, Olomouc (Češka)
- kolesarstvo, september, Brugge (Belgija)
- plavanje (25 metrov), oktober/november, Milano ali Rim (Italija)

2018

- kegljanje, april, Dunaj (Avstrija)
- gorsko kolesarstvo, maj, Anhee (Belgija)
- bowling, maj, München (Nemčija)
- plavanje, junij, Poznan (Poljska)
- futsal, november, Amsterdam (Nizozemska)

2018

- nogomet, junij, Heraklion (Grčija)
- atletika, julij, Bochum (Nemčija)

V zaključnem delu dvodnevne kongresa so potekale volitve članov izvršnega odbora Evropske športne zveze gluhih za novo mandatno obdobje 2014–2018. Za predsednika so kandidirali Nizozemec Henk van Hardeveld, Iosif Stavrakakis iz Grčije in sedanji predsednik, Norvežan Bjørn Røine. Že v prvem krogu je z veliko večino zmagal Røine in tako postal novi predsednik za naslednji mandat.

Slovenska predstavnika

Za podpredsednika so ponovno izvolili Vasyla Sandugeija iz Ukrajine, kot generalni sekretar pa je bil zopet izbran Finec Juha-Matti Aaltonen. Za finančne zadeve bo skrbel Guido Zanecchia iz Italije, ki je to funkcijo tudi že opravljal v prejšnjem mandatu. Kot člani izvršnega odbora so bili izvoljeni Niall Feron z Irske, Čeh Ota Pansky, Rus Aleksander Romantsov in Grk Iosif Stavrakakis. Naslednji kongres Evropske športne zveze gluhih bo leta 2016 pod Kavkazom v armenskem glavnem mestu Erevan.

Kongres se je zaključil s podelitvijo priznanj najboljšim gluhih športnikom za leto 2012 in 2013:

- najboljša športnica 2012 – Tereza Knochova (Češka) za osvojenih 5 zlatih medalj na evropskem prvenstvu gluhih v smučanju v Davosu (Švica)
- najboljši športnik 2012 – Maris Grenins (Latvija) za osvojenega odličja na evropskem prvenstvu gluhih v dvoranski atletiki v Talinu (Estonija)
- najboljša športnica 2013 – Aksana Petrushenka (Belorusija) za osvojenega odličja v plavanju na olimpijskih igrah gluhih v Sofiji (Bolgarija)
- najboljši športnik 2013 – Mykola Nosenko (Ukrajina) za osvojenega odličja v atletiki na olimpijskih igrah gluhih v Sofiji (Bolgarija)

Robert Žlajpah

Udeleženci kongresa

Marino Kegl na poti do profesionalne teniške kariere

Glavna ovira mladega tenisača, ki se zgladuje po Ferrerju, Nadalju in Federerju, je popolna izguba sluha, s katero se je rodil. Najbolj ga prikrajša pri orientaciji, eksplozivnosti, ravnotežju in občutku za prostor. »Študije, ki so jih delali v Ameriki, pravijo, da mora gluhi teniški igralec igrati 30 odstotkov boljše od sliščega, da sta enaka. Moj največji sovražnik je veter,« je zapisal Marino, dijak Srednje šole za gostinstvo in turizem Radenci.

Marino Kegl je v letošnjem letu osvojil šest mednarodnih turnirjev, dvakrat je bil drugi ter enkrat tretji. Skupno je tako osvojil že 28 turnirjev, ob tem pa je še dvakratni evropski mladinski prvak. Najraje se spomni svojega prvega osvojenega turnirja leta 2010 na Slovaškem. Na mednarodni reprezentančni ravni je debitiral na svetovnem ekipnem prvenstvu v tenisu v turškem Izmiru leta 2011. Slovenska teniška reprezentanca gluhih je osvojila deveto mesto, a nas je razveselilo predvsem dejstvo, da je takrat 16-letni Marino od sedmih nastopov šestkrat gladko zmagal.

Leta 2013 je dočkal nastop na največjem tekmovanju za gluhe, na Olimpijskih igrah gluhih v Sofiji, imenovanih Deaflympics Sofia 2013. Za Keglja, ki je prvič igral na olimpijskem teniškem turnirju, se je nastop končal v tretjem krogu. Ustavil ga je prvi nosilec turnirja, 35-letni Francoz Mikael Laurent, takrat najboljši gluhi teniški igralec na svetu, ki pa se je moral pošteno potruditi, da ga je premagal.

Letos je Športna zveza gluhih Slovenije v teniškem centru Portorož organizirala mednarodni teniški turnir za gluhe, kamor je povabila najboljše gluhe tenisače sveta, od katerih je Francoz Laurent manjkal. Marino je osvojil 3. mesto; pot do turnirske zmage sta mu preprečila Avstrijec Robert Gravogl in Madžar Gabor Mathe, trenutno prvi na svetovni teniški lestvici gluhih.

Zdaj se pripravlja na prestižen turnir, svetovno prvenstvo glu-

hih, ki bo od 21. do 26. julija v Nottinghamu v Veliki Britaniji. Redne treninge na teniških igriščih opravlja petkrat tedensko v Železničarskem teniškem klubu Maribor. Vodita ga trener prof. Tomaž Berendijaš, ki pripravlja tudi kondicijske programe, in teniški as Iztok Božič. Z očetom Darkom, ki je tudi njegov reprezentančni trener, se bosta udeležila še posebnih teniških priprav v Umagu in v Novem Vinodolskem. Po svetovnem prvenstvu pa bo naskakoval naslov prvaka na evropskem prvenstvu gluhih v tenisu, ki bo potekal v njemu domačem Portorožu od 4. do 11. junija 2016.

Finančno breme Marinove kariere nosi njegova družina. Ima tudi nekaj sponzorjev, ki mu priskrbijo del opreme, pomoč pri prevozu in treningih. Denarne nagrade na turnirjih gluhih so bistveno manjše kot pa denimo pri vrhunskem športu invalidov. V tenisu gluhih se žal ne obrača veliko denarja. Za zmago se dobi okoli 100 evrov, nekaj praktičnih daril in pokal. Prevozne stroške in stroške bivanja krijejo sami. Tudi s tega vidika je razlika med vrhunskim športom gluhih in vrhunskim športom nasploh velika. Tu smo kritični do države, ki še vedno ne kaže pravega zanimanja za šport gluhih oziroma šport invalidov!

Marino kot eden najbolj perspektivnih gluhih tenisačev na svetu, ki v svoji konkurenci na turnirjih za gluhe serijsko zmaguje, poskuša počasi z nastopi tudi v hudi profesionalni konkurenci. Tenis velja za enega najbolj konkurenčnih športov, v katerem je izjemno težko uspeti, saj ga igrajo po celem svetu. Konkurenca je neverjetna, a to Marina ne odvrne, da ne bi svojih sposobnosti pokazal tudi med profesionalci. Tokrat se je odločil preizkusiti v kvalifikacijah 10.000 dolarjev vrednega peščenega ATP Futures turnirja v avstrijskem mestu Vogau, kjer je prikazal dobro igro, za napredovanje pa še ni bilo dovolj. S 6 : 2, 6 : 2 ga je premagal 28-letni domačin Joerg Poglitsch. Kljub temu da je Marino gluhi, mu motivacije ne manjka. V svoji konkurenci je več kot prepričljiv, z voljo in trdim treningom pa se da uspeti tudi v profesionalni konkurenci. To je dokazal že gluhi košarkar Miha Zupan, ki je slovenski košarkarski reprezentant in igra v zelo močni turški 1. ligi, okusil pa je tudi že igranje v Evroligi.

Marino Kegl

Anton Petrič

Marino Kegl zmagal v Hlohovcu na Slovaškem

V Hlohovcu na Slovaškem je od 27. 9. do 29. 9. potekal tretji mednarodni teniški turnir gluhih, deaf cup Hlohovec 2014. Na turnirju je sodeloval tudi najboljši slovenski gluhi tenisač Marino Kegl (Železničarski teniški klub Maribor).

Hlohovec je bil poln ljudi z različnih koncev in krajev iz cele Evrope, saj so od 26. 9. do 29. 9. beležili velik praznik. Slavili so Mihaelov jarmok, praznik Svetega Mihaela. Mesto je bilo tako polno, da so morali teniški turnir prestaviti v bližnji Červenik.

Marino je znova igral odlično. V polfinalu je s 6 : 1 in 6 : 2 premagal Tomaša Bedeta, v finalu pa s 6 : 0 in 6 : 3 Dušana Kollarja. To je njegova 28. mednarodna turnirska zmaga v kategoriji gluhih in naglušnih tenisačev.

Darko Kegl

Prvi trije najboljši

Rezultati:

1. mesto Marino Kegl (Slovenija)
2. mesto Dušan Kollar (Slovaška)
3. mesto Tomaš Bede (Slovaška)

Tradicionalno tekmovanje v ribolovu ob brdinjskem jezeru na Ravnah na Koroškem

V poletnih mesecih nam je dež kar naprej nagajal, tako da smo bili v dvomih, kako bo z našim ribolovom. Ampak v soboto, 30. 8., je bilo vreme lepo in udeležilo se je pet ekip, zato smo naše tradicionalno tekmovanje zelo dobro izpeljali.

Kot vsako leto so bili tekmovalci po zaključenem ribolovu povabljeni v že znano gostilno Na klancu, kjer so bili postreženi z dobro hrano in pijačo. Po uradni razglasitvi rezultatov smo v prijetni družbi prijateljev ostali še dolgo in se v poznih popoldanskih urah z lepimi vtisi vračali domov.

Veselimo se ponovnega srečanja prihodnje leto!

Tomaž Gruber

REZULTATI POSAMEZNO:

	Ime in priimek	Društvo	Teža v gramih
1.	Alojz Govedič	Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Slovenske Konjice	16.736
2.	Albin Šmidlehner	Društvo gluhih in naglušnih Koroške	10.854
3.	Matevž Marinko	Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Slovenske Konjice	7.170

REZULTATI EKIPNO:

	Ime in priimek tekmovalca	Ulov v gramih	Ekipa	Teža ekipno
1.	Alojz Govedič Matevž Marinko Peter Kvas	16.736 7.170 6.457	Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Slovenske Konjice	30.363
2.	Albin Šmidlehner Tomaž Gruber Marjan Knez	10.854 5.053 /	Društvo gluhih in naglušnih Koroške	15.907
3.	Jože Koser Milan Šabeder Andrej Klančnik	5.162 244 603	Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor	6.009

Prejemniki pokalov ekipno

Praznik Mestne občine Velenje

V Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje je ponovno prišlo vabilo župana Mestne občine Velenja na občinsko proslavo. Proslave smo se z veseljem udeležili tako gluhi kot naglušni; naglušni zato, ker v kulturnem domu odlično deluje indukcijska zanka, gluhi pa zato, ker je občinska slovesnost tolmačena v znakovni jezik. Seveda to ni glavni razlog, je pa za nas bistveno, da lahko sledimo programu.

Kar nekaj naših članov se je zbralo na Titovem trgu in beseda je tekla o tem, kako lepo je priti na takšno slovesnost. Kmalu bi ostali brez stolov v dvorani, saj je bila nabito polna! Začetek je bil kot vedno posvečen himni in glasbi. Glasbeni program je pripravila Gordana Hleb. Največji aplavz je požel govor gospoda župana Bojana Kontiča. Pozdravil je vse pomembne goste, tudi tiste iz pobratenih občin. Nato je opisal dosežke občine v zadnjih letih. Težko je opisati vse, ker jih je tako veliko, a najbolj mi je ostalo v spominu, ko je govoril o uspešnem delu in o izredno uspešnem črpanju evropskih sredstev. Zato pa je Velenje takšno, lepo, urejeno in vsem prijazno mesto, to je energetska mesto, ki se je razvijalo z rudarjenjem in premogovnikom Velenje. Pozabil ni niti praznika rudarjev, ki je bil naslednji dan. Prav tako je omenil

velika izvozna in uspešna podjetja, kot je Gorenje. Povedal je tudi, kako izvajajo projekte na gospodarskem, prometnem, okoljskem in izobraževalnem področju ter na področju kakovosti življenja. Poudaril je, da je med večjimi mesti Velenje najbolj varno, in ko pridejo obiskovalci, so prijetno presenečeni nad njegovo lepoto. Spomnil se je tudi na mestni svet in na društva, skratka, na vse občanke in občane. Imel je res lep govor, sicer malce dolg, vendar ga je s svojo hudomušnostjo lepo obarval. Meni osebno se je zdel še prekratek, saj sem izvedel veliko novih stvari, in lahko bi ga še poslušal.

Zelo lep je bil tudi glasbeni program Mihe in Jureta Smirnov Oštir, prav tako sta dogajanje popestrili pevki, ki sta zapeli nekaj lepih pesmi. Zaslužnim posameznikom in organizacijam so podelili visoka občinska priznanja, grbe, plakete in županova priznanja. Po končani proslavi je pred kulturnim domom potekal še koncert Pihalnega orkestra Premogovnika Velenja z gosti. Celotno prireditev je v slovenski znakovni jezik tolmačila Polona Dobnik, za kar se ji zahvaljujemo, prav tako pa tudi Mestni občini Velenje za izvedbo tega dogodka.

Ob tem zapisu se seveda Mestni občini Velenje v imenu Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Velenje zahvaljujem za povabilo, obenem pa jim ob občinskem prazniku iskreno čestitam!

Franc Forštner

Podelitev priznanj in tolmačenje

Praznik Občine Nazarje

V Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih Velenje smo dobili vabilo, da se udeležimo osrednje slovesnosti ob občinskem prazniku Občine Nazarje. Na vabilu je bila podpisana edina županja v občinah Zgornje Savinjske doline, ga. Majda Podkrižnik.

Proslava je potekala v četrtek, 18. septembra 2014, ob 18. uri v Domu kulture Nazarje. Pred začetkom smo bili še malo zunaj, saj je po toliko dneh dežja prijetna toplota prijala. Prevzel me je dober občutek, ker smo bili tudi gluhi in naglušni na tako svečan dogodek povabljeni in ker je bilo za nas tolmačeno v slovenski znakovni jezik. Proslavo so organizirali Občina Nazarje, Osnovna šola Nazarje in Glasbena šola Nazarje, tolmačila pa je Duška Berločnik. Udeležilo se je kar nekaj članov našega društva.

Začelo se je z otvoritvijo prenovljenega Doma kulture Nazarje in Godbo Zgornje Savinjske doline. Ko je bil trak prerezan, smo bili povabljeni naprej v dvorano in proslava se je pričela. Dvorana je lepa, urejena v stilu lesa, tako da se v njej počutiš prijetno in domače. Začetek je popestril nastop otrok osnovne šole Nazarje, ki so čudovito zapeli nekaj pesmi. Bili so oblečeni v lepa svetlo zelena oblačila in poželi so velik aplavz. Sledil je govor županje. Pozorno sem prisluhnil, kaj vse je v zadnjih štirih letih občina dosegla. Res ogromno, še posebej zato, ker so jo prizadele številne naravne katastrofe. Lepo je videti, kaj vse se da doseči z dobrim delom občine, krajanov, gasilcev in vseh drugih ljudi, ki stopijo skupaj, da bi pomagali sočloveku. Obnovljenih je bilo več cest, vodovodov, mostov, plazov ... Da občina zelo dobro sodeluje z vsemi društvi, gasilci, zdravstvenim domom in drugimi organizacijami, je opaziti vsepovsod. Pohvalno je tudi, da dobro dela in sodeluje z vsemi občankami in občani. Prav tako sem ujel informacijo, da dobro sodeluje s

Nastop pevskega zbora Nazarje

Dobitniki občinskih priznanj

podjetjem BSH Hišni aparati d. o. o. Nazarje in ostalimi podjetji ter poslovnimi partnerji. Od letos dalje je tudi sedež zgornjesavinjskega zdravstva v Nazarjah, energetske so sanirali osnovno šolo in vrtec, uredili javne površine in Dom kulture, omogočili daljinsko toplovodno ogrevanje in še bi lahko našteval. Program je bil zelo lep, glasbeno dopolnjen in seveda namenjen občinskim nagrajencem. Bilo jih je veliko in prejeli so zlate, srebrne in bronaste grbe občine Nazarje, prav tako tudi županova priznanja in posebna priznanja. Nagrajenci prihajajo iz različnih okolij in z različnimi zaslugami.

Po proslavi smo se zadržali v avli na zakuski in se še dolgo pogovarjali in družili z nagrajenci. Par besed sva spregovorila tudi z županjo, ki je povedala, da je zelo vesela, ker smo člani društva prišli, sam pa sem se ji zahvalil za povabilo ter pohvalil organizacijo celega dogodka.

Vsem nagrajencem ter občankam in občanom ob njihovem prazniku iskreno čestita tudi naše društvo! V bodoče si seveda želimo čim več takšnega sodelovanja in povezovanja z občinami na vseh ravneh našega delovanja. Končal bom z besedami enega naših mladih gluhih članov: »Lepo, zanimivo in predvsem veliko se je v tej občini dogajalo.«

Franc Forštner

Dobitniki občinskih priznanj

Projekt Vidusign

V mesecu, ko potekajo številne aktivnosti v počastitev mednarodnega tedna gluhih, smo v Ljubljani gostili naše mednarodne partnerje pri projektu Vidusign. Njihov obisk je trajal od 9. do 11. septembra.

Vidusign je dveletni evropski projekt, v okviru katerega partnerji iz petih držav raziskujemo uporabo ustvarjalne videoprodukcije za mlade gluhe osebe. Preučujemo, kako video lahko podpre ustvarjalno raziskovanje in problemsko učenje z uporabo različnih načinov komuniciranja. Projekt deluje transverzalno v različnih evropskih državah z namenom pomagati od 15 do 24 let starim gluhim ljudem pri njihovem izobraževanju in pripravi na poklicno življenje.

Video se že kar nekaj časa uporablja na področju izobraževanja in komuniciranja gluhih, in sicer predvsem kot statično orodje, ki omogoča in olajša komunikacijo. Vidusign bo s sinergijo videa v izobraževanju in komuniciranju gluhih utrdil vizualne kompetence in pismenost mladih gluhih kot ključni element pri doseganju Evrope brez ovir na področju izobraževanja in dela.

Poslanstvo projekta je uporabiti kreativen video za poučevanje, učenje in komuniciranje gluhih v celotni Evropi.

Partnerji v projektu smo:

- Kulturring iz Berlina, Nemčija
- Equalizent z Dunaja, Avstrija
- Univerza Autonomna iz Barcelone, Španija
- Kindersite iz Združenega kraljestva
- Univerza Granada, Španija
- Racio, družba za razvoj človeškega kapitala, d. o. o., iz Celja, Slovenija

Na prvih dveh dnevih srečanja smo se veliko ukvarjali z organizacijskimi podrobnostmi in izvajanjem tistih projektnih aktivnosti, ki so potrebne za uresničitev projektnega cilja. Tretji dan pa smo izvedli kreativno delavnico, na kateri smo raziskovali svobodno izražanje s pomočjo gibanja in lastnega telesa. Za nalogo smo dobili na vizualen način uprizoriti Povodnega moža. Pri uprizoritvi smo se lahko svobodno izražali, pomen oziroma zgodbo pa smo ustvarili s telesnimi gibi, obrazno mimiko in gestami. Razdeljeni smo bili v štiri skupine, od katerih je vsaka dobila svoj del zgodbe. Pri delu so bile vse štiri skupine zelo kreativne in so kljub slabemu vremenu posnele zelo zanimive videe. Potem ko je vsaka skupina posnela svoj video, so v montaži združili vse v končni izdelek, ki bo v kratkem opremljen v jezikih vseh partnerjev (znakovni jezik, španščina, nemščina, angleščina, slovenščina) in objavljen na spletni strani tako projekta <http://www.vidusign.net> kot tudi na drugih spletnih straneh.

Delavnice se je udeležilo večje število gluhih in naglušnih iz Slovenije in Avstrije, tolmački za slovenski znakovni jezik, tolmačka za avstrijski znakovni jezik ter strokovni delavci s področja izobraževanja in zaposlitvene rehabilitacije. Članica Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Gorenjske Auris Kranj Mirsada Ibradžić in predstavnica podjetja Equalizent z Dunaja sta popestrili začetek delavnice in nam v slovenskem in avstrijskem znakovnem jeziku deklamirali pesmi gluhih.

V okviru projekta Vidusign bo narejenih še več videoprimerov, ki bodo navdihnili učitelje gluhih in naglušnih učencev ter jim in prikazali, kako sodelovati pri kreativni uporabi videa. Po oblikovanju in prilagoditvi konceptov skupaj z gluhihmi po Evropi bodo ti primeri uporabljeni za pripravo pedagoških materialov, ki bodo vključevali natisnjene in online materiale ter videovadnice.

Boštjan Jug

Ali znaš ob stiku z gluhih »razbiti tišino«?

V Sloveniji živi okrog 1500 gluhih, ki imajo zaradi okvare sluha velike težave pri sporazumevanju in vključevanju v okolje. Vsak izmed nas kdaj zboli in mora po pomoč k zdravniku. Nam, (bodočim) zdravnikom bo lažje, če bo na pregled prišel normalno slišč pacient, slej ko prej pa se bo zgodilo, da bo prišel tudi pacient, ki bo gluh. Če bomo imeli srečo, bo tak pacient pripeljal s sabo prevajalca, lahko pa se zgodi, da se bomo morali znajti sami. Zato smo pri Društvu študentov medicine Maribor ustanovili projekt Breaking the silence oziroma Razbijmo tišino, ki bodočim zdravnikom ponuja možnost učenja znakovnega jezika.

Po klasifikaciji Svetovne zdravstvene organizacije je gluhotna ena najtežjih invalidnosti. Zaradi okvare sluha imajo gluhe in težko naglušne osebe velike težave pri komunikaciji in vključevanju v družbo, v kateri živijo, se izražajo, ustvarjajo, delajo ali preživljajo prosti čas, kar lahko vodi v različne oblike socialne izključenosti.

Projekt Breaking the silence je eden izmed mnogih projektov Društva študentov medicine Maribor. Ustanovljen je bil leta 2012 pod vodstvom študentke medicine Monike Sobočan. Študentom medic-

ne omogoča, da se skozi delavnice znakovnega jezika in mednarodnih izmenjav učijo komuniciranja z gluhih, omogoča pa jim tudi spoznavanje tujih kolegov in njihovih kultur. Služi kot učenje o človekovi pravici do zdravja in komunikacije z invalidnimi osebami. Mi, ki delujemo na projektu, vemo, da je problematika zapostavljanja in izključevanja ljudi z invalidnostjo še vedno prisotna. Zavedamo se, da lahko le z voljo in učenjem znakovnega jezika prebijemo led, ki nas ločuje od gluhih, in na ta način vzpostavimo stik z njimi. Skozi leto izvajamo veliko delavnic, kjer se bodoči zdravniki naučijo osnov znakovnega jezika, konec študijskega leta pa vedno poteka nekoliko drugače. In tako je bilo tudi letos: skupaj s študenti medicine iz Bukarešte in Zagreba smo se odpravili na izmenjavo v Zadar.

Skupna problematika in želja po vzpostavitvi stika z gluhih sta nas povezali najprej s kolegi iz Bukarešte. Z njimi smo izmenjavo izvedli že lansko leto. Letos pa so velik interes pokazali tudi kolegi iz Zagreba in tako smo izvedli izmenjavo treh držav; Slovenije, Romunije in Hrvaške. Vendar pa samo želja po izmenjavi in učenju ni bila dovolj. Potrebovali smo honorar, ki bi nam le-to omogočil. Donatorska sredstva smo dobili od programa Erasmus +, ki prek razpisa podeljuje štipendije za posebne projekte. Z izmenjavo smo pričeli v začetku septembra 2014: vsi študentje smo prišli v Zadar. Bilo nas je 33; 10 slovenskih, 11 romunskih in 12 hrvaških.

Učimo se abecedo

Skozi ves dan smo imeli razporejene delavnice, na katerih smo se učili osnove etike zdravniškega poklica, nadgrajevali svoj slovarček znakovnega jezika, primerjali znakovni jezik med državami in se ob tem neizmerno zabavali. Odkrili smo veliko besed, ki v našem znakovnem jeziku pomenijo eno, v romunskem ali hrvaškem pa nekaj popolnoma drugega (na primer slovenski znak za kavo pomeni v romunskem znakovnem jeziku prostitucijo). Te delavnice so nas naučile, da je sporazumevanje med gluhih, ki prihajajo iz različnih držav, lahko zelo težavno in da je za takšno komunikacijo potrebno znanje internacionalnega znakovnega jezika. Da bi se znali poistovetiti z gluhih, smo igrali različne igre in športe, ki so bili primerni tudi za gluhe. Tega smo se lotili tako, da je bila na primer pri igranju odbojke polovica študentov »gluhih« (s čepki v ušesih) in polovica slišočih. Tako smo se naučili, kako komunicirati, če sotekmovalca ne slišiš. Če so »gluhi« želeli komunicirati, so morali močnejše spreminjati mimiko obraza, poudariti svoje gibe, pomahati, ko so želeli obrniti pozornost nase, in tako dalje. Na ta način se nismo le postavili v vlogo gluhih, ampak smo na lastni koži doživeli, kako se gluhi počutijo, ko slišočih ne razumejo njihovega jezika. Bilo je težko in velikokrat je prišlo do nespo- razumov, s tem pa do napake v komunikaciji, ki pa je med nami, zdravniki, nedopustna.

Teden dni je v sončnem in poletnem Zadru prehitro minil. Ne samo da smo med izmenjavo dobili veliko novih prijateljev in teoretičnega znanja, ponudila nam je veliko več. Naučila nas je, kako je za bodoče zdravnike pomembno, da se naučimo znakovnega jezika. Gluhi pridejo k zdravniku takrat, ko je to nujno potrebno, saj se tam počutijo

nemočne, ker jih nihče ne razume. S tem ko bi se zdravniki naučili vsaj osnov znakovnega jezika, bi k medsebojni komunikaciji veliko pripomogli. Ne le da bi se znali poistovetiti z njimi, znali bi jim pomagati in jim povedati stvari tako, da bi bile tudi njim razumljive. Tako bi bil tisti čas, ki bi ga gluhi pacienti preživeli z zdravnikom, za njih veliko manj stresen, kot je danes.

Pomagati ljudem je naše poslanstvo. In če bomo lahko na tak način naredili nekaj dobrega tudi za gluhe, se bomo za to potrudili.

Znanja, ki smo ga pridobili na izmenjavi, ne bomo zadržali zase, prenesli ga bomo med čim večje število bodočih zdravnikov. S projektom Breaking the silence smo dobili še večji zagon in ideje za nove delavnice, ki jih bomo poskušali narediti še boljše.

Nika Polanec

Črka D

Baterije za slušne aparate v Merkurju, Big Bangu in drogeriji DM

Nemški proizvajalec baterij Ansmann je prek uvoznika, podjetja RT-TRI, z Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije podpisal pogodbo o donatorstvu. Njen cilj je povečati dostopnost baterij za slušne aparate v Sloveniji. Od vsakega paketa baterij za slušne aparate, kupljenega v trgovinah Merkur, Big Bang in DM v Sloveniji, bo podjetje RT-TRI Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije darovalo 0,15 evra. Denar bo namenjen nakupu pripomočkov za izboljšanje kakovosti življenja oseb, ki si jih zaradi socialne ogroženosti ne morejo privoščiti.

Vse, ki uporabljate slušne aparate, prosimo, da baterije zanje kupite v eni omenjenih trgovskih verig in s tem pomagate Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije.

V Zvezi pozdravljamo donatorstvo podjetja RT-TRI.

Zahvala Rdečemu križu območne enota Maribor

Spoštovani gospod Alojz Kovačič! Rada bi se vam zahvalila, jaz osebno in v imenu Društva gluhih in naglušnih Podravja Maribor, za tako hiter odziv na našo prošnjo po prehrambnih paketih, namenjenih kuharskemu tečaju socialno ogroženih članov. Naše člane želimo naučiti, kako lahko jedi pripravimo poceni in kvalitetno. Zavalujemo se vam tudi za dostavo paketov!

Ljiljana Podpečan

Ljiljana Podpečan

Čestitka Mariji Bogdan ob njeni 70-letnici

Važno je mavrico v jutru objeti,
v duši imeti samo veselje,
z golo dlanjo roso prijeti,
pravzaprav važno je – živeti.

Ob tvoji 70-letnici
ti želimo veliko zdravja,
srečo na vseh poteh,
z željo, da bi še dolgo
prihajala v našo samopomočno skupino.

Še na mnoga zdrava leta,
ti želimo člani samopomočne skupine
Društva gluhih in naglušnih Pomurja.

Čestitka

Društvo gluhih in naglušnih Koroške svojemu članu Milanu Vrhnjaku ob njegovem jubileju, praznuje namreč 75. rojstni dan, iskreno čestita! Želimo mu veliko zdravja, sreče, veselja, zadovoljstva ter medsebojnega razumevanja.

»Še naprej uživajte polno lepih in veselih trenutkov tako v krogu svojih domačih kakor tudi v krogu nas vseh.«

*Elektronska varuška
s svetlobnim indika-
torjem*

Analogna svetlobna budilka

*TV-slušna
zanka*

Svetlobni zvonec

FM-sistem

*Prenosni računalnik, tablični računalnik ali mobilni
telefon*

Vibracijska digitalna budilka

Telefon za naglušne